هفته‌نامه اقتصادی، اجتماعی

اخبار آزاد مناطق

شماره ۱۰۱
دوشنبه ۲۱ مهر ماه ۱۳۹۹
سال سوم - ۷۰۰۰ تومان

واکاوی چالش‌های مجلسی مناطق آزاد در گفت‌وگو با نمایندگان:

مناطق آزاد آینه نتایج تصمیم‌گیری نمایندگان مجلس

صفحه ٤ و ٥ را بخوانید

با حضور دکتر مظفری و رئیس دانشگاه شهید بهشتی انجام پذیرفت:

امضاء تفاهم‌نامه اجرای طرح‌های توسعه‌ای در جزیره کیش

۲

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی اظهار داشت:

اشتغال‌زایی در پروژه‌های صنعتی و حمایت از مشاغل خرد با رویکرد توانمندسازی جوامع محلی

۳

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند اظهار داشت:

ضرورت تامین منابع مالی دولتی جهت ایجاد زیرساخت‌ها در اروند

۷

سرمقاله

مجید صیادنورد
کارشناس مناطق آزاد

نمایندگان مجلس و مناطق آزاد استمرار فرصت‌های از دست رفته

نخست واقعیت موجود: در ۷استان از مجموع ۳۱استان کشور، ۸منطقه آزاد مشغول به فعالیت می‌باشند. یعنی در استان سیستان و بلوچستان منطقه آزاد چابهار، در استان هرمزگان منطقه آزاد قشم و کیش، در استان خوزستان منطقه آزاد اروند، در استان آذربایجان غربی منطقه آزاد ماکو، در استان آذربایجان شرقی منطقه آزاد ارس، در استان گیلان منطقه آزاد انزلی و در استان تهران منطقه آزاد شهر فرودگاهی امام خمینی(ره).

دوم، نکته‌ای که به آن توجه نمی‌شود: اگر شهر فرودگاهی امام(ره) را به عنوان هشتمین منطقه آزاد کشور بپذیریم، تعداد نمایندگان مجلس که در محدوده استان آن نمایندگان منطقه آزاد وجود دارد، از رقم ۱۲۰نماینده نیز تجاوز می‌کند، این عدد زمانی اهمیت پیدا می‌کند که توجه داشته باشیم که تعداد نمایندگان ۴دوره اخیر مجلس بیانگر وجود ۲۹۰نماینده در مجلس شورای اسلامی است، یعنی ظرف دو دوره اخیر (از زمان ابلاغ منطقه شهر فرودگاهی امام) حدود ۴۰درصد از نمایندگان مجلس با موضوعات مرتبط با مناطق آزاد به طور مستقیم یا غیرمستقیم درگیر یا آشنا بوده و می‌باشند.

سوم، یک سؤال اساسی؟ نقش این نمایندگان در برساخت ذهنیت و باورهای منفی سایر نمایندگان مجلس نسبت به عملکرد مناطق آزاد در قالب دو اتهام و انتقاد قاچاق و انحراف از اهداف ایجابی ایجاد مناطق آزاد بر چه اساسی قابل تبیین و کنکاش است؟ یعنی آیا نمایندگان محترمی که در استان آنها منطقه آزاد وجود دارد، به دلیل عدم آشنایی با مناطق آزاد از عملکرد آنها در برابر انتقادات سایر نمایندگان واکنشی نشان نداده‌اند یا خود نیز با سایر نمایندگان هم رأی هستند؟ موضوعی که بروندادهای آن را می‌توان در اظهارنظرها و رویه‌های قانونگذاری مجلس شورای اسلامی ظرف سه دهه گذشته مشاهده کرد.

بررسی موضوع: اگر از منظر نظریه امام خمینی(ره) که براساس آن مجلس در رأس امور قرار دارد و برونداد آن در اصول قانون اساسی در قالب شرح وظایف قانونگذاری و نظارت بر اجرای قانون و عملکرد دستگاه‌های اجرایی کشور احصاء کنیم، به یک واقعیت نائل می‌شویم: مجلس عصاره ملت است و این عصاره در فرآیندی چرخشی در هر دوره چهار ساله انعکاسی از علایق، دغدغه‌ها، اهداف و رویاهای متغیر مردم که در واقع به تعبیر امام خمینی(ره) «ولی نعمتان انقلاب هستند»، متجلی می‌شود.

در میان اجزاء تشکیل دهنده راهبرد منطقه آزادزدایی در کشور، که متشکل از کارشناسانی که با ارائه تحلیل‌های غیرکارشناسی مبتنی بر داده‌های آماری غیرواقعی، انحرافی و بدون ملاحظه شرایط زمانی، فرصت‌ها و چالش‌های اجرای قانون و مسائل پیش روی توسعه هر منطقه در سطح کشور مناطق آزاد را به انحراف از مسیر خود متهم می‌کنند؛ عزیزانی که وجه همت خود را حذف مزایا و معافیت‌های قانونی مناطق آزاد از طریق اخذ رأی از دیوان عالی کشور در قالب بهره‌گیری از خلاءهای قانون موجود قرار دادند؛ نهادهای دولتی همکار در اجرای قانون مناطق آزاد که ظرف سه دهه گذشته مساعی ارزشمند خود را بر اخلال و عدم اجرای مزایای موجود قرار داده‌اند و در نهایت گزارش (بولتن) نویسانی که ذهن برخی نمایندگان مجلس را درخصوص مناطق آزاد منفی نموده و نمایندگان مجلس شورای اسلامی را به یکی از مهم‌ترین مخالفین عملکرد و حتی موجودیت این مناطق در سپهر اقتصادی کشور تبدیل کرده‌اند، اضلاع چهارگانه مربع راهبردی حذف مناطق آزاد در ایران تشکیل می‌دهند؛ مربعی که در سایه آن صدای نفس شبکه قاچاق حدود بیست میلیارد دلاری نیز به گوش می‌رسد.

واقعیت این است که به دلیل ظرفیت‌های متنوع قانونی، نقش مجلس‌نشینان از اهمیت مضاعفی نسبت به دیگر ضلع‌ها برخوردار است، موضوعی که در سال نخست فعالیت مجلسی که بیش از هفتاد درصد از هم قطاران، مجلس دوره قبل خود را در این دوره به همراه ندارند، برای مناطق آزاد اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. فرصت‌های موجود در رابطه نمایندگی مجلس شورای اسلامی با مناطق آزاد؛ بی‌تردید در دورانی که مهم‌ترین درخواست مردم حوزه‌های انتخابی هر نماینده‌ای شغل و کار را تشکیل می‌دهد، تفاوت منابع بودجه‌ای و هزینه‌کردی در محدوده مناطق آزاد نسبت به تخصیص بودجه در استان وجود دارد، این واقعیت که هر فعالیتی در مناطق آزاد سریع‌تر و بیش از سایر محدوده‌های استانی نمود پیدا می‌کند، چینش مدیران ارشد هر منطقه فرصتی جهت نزدیک ساختن راهبردهای مدیریت منطقه آزاد به نقطه نظرات نماینده و امکان بهره‌گیری از ظرفیت‌های مادی منطقه آزاد به منظور کمک به محدوده‌های انتخابی داخل محدوده و یا خارج از محدوده در نقاط کم‌برخوردار استان، مجموعه مؤلفه‌های کارکردی است که هر نماینده‌ای به عنوان نماینده منتخب مردم که نیازمند جلب نظر مردم برای دوره بعدی انتخابات خواهد بود، باید مورد توجه قرار دهد.

فرصت‌هایی که مناطق آزاد از قبل ارتباط با نمایندگان مجلس به دست می‌آورند؛ امکان جلب نظر مجلس برای رفع مشکلات پیش روی اجرای قانون و مقررات مناطق آزاد از طریق تحقیق و تفحص و سؤال از نهادهای همکار، بهره‌گیری از ظرفیت قانونگذاری کمیسیون‌های تخصصی مجلس برای ارائه لایحه و یا حتی طرح جهت رفع ناسازگاری‌های قانونی موجود، ایجاد شبکه تحقیقاتی و تطبیقی درخصوص بررسی راهکارهای برون‌رفت از مشکلات موجود با تکیه بر نمونه‌های موفق داخلی و خارجی، تعیین تکلیف جایگاه حقوقی و حاکمیتی مناطق آزاد نسبت به نهادهای دولتی و غیردولتی از طریق حمایت تامه از اجرای نص قانون و در نهایت تشکیل طرح‌واره‌های همکاری با نمایندگان گروه‌های دوستی پارلمانی مشترک با دیگر کشورها و بر خط کردن نهادهای سنگ‌انداز شهرستانی و استانی در زمینه اجرای قانون، دستاوردهای قابل تحقق در چارچوب همکاری نمایندگان بهارستان‌نشین با عزیزان منطقه آزادنشین است.

تکلمه پایانی؛ شرایط تحریم خارجی، مدیریت غیرقابل پیش‌بینی و اعتماد، الزامات ناشی از برون‌رفت از اوضاع موجود را به امری ملی و اسلامی در دوره امامت امام زمان(عج) تبدیل کرده است. در همین راستا انتشار گام دوم انقلاب، لزوم اجرای حداقل بند یازدهم منشور اقتصاد مقاومتی و سایر استنادات قانونی به منظور دستیابی به جهش اقتصادی، افزایش ظرفیت‌های تولید و اشتغال‌زایی کشور، تاکیدی موکد بر این واقعیت است که گذر از دوران سخت کنونی کشور در گرو توجه به الزامات مناطق آزاد است؛ بایسته است که مناطق آزاد افزایش تعامل با مجلس یازدهم را در دستورکار قرار دهند.

اخبار منطقه آزاد کیش

رئیس مرکز توسعه سلامت کیش خبر داد:

جداسازی درمانگاه کووید کیش از مرکز بهداشتی بوعلی

درمانگاه کووید مرکز توسعه سلامت کیش از مرکز بهداشتی بوعلی در این منطقه جداسازی می‌شود.
رئیس مرکز توسعه سلامت و سخنگوی شورای سلامت کیش با اشاره به اهمیت این اقدام، از آماده‌سازی و تجهیز این مرکز توسط معاونت عمرانی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد کیش خبر داد.
محمدرضا رضانیا گفت: با این جداسازی، آرامش خاطر و اطمینان افرادی که دارای بیماری‌های زمینه‌ای هستند و قصد مراجعه به این مرکز را دارند، فراهم می‌شود.
وی درباره نظارت‌های حداکثری و ارائه گزارش رعایت ضوابط بهداشتی گفت: تمام دستگاه‌های اجرایی، صنوف، بنگاه‌ها، مجتمع‌های تجاری و بازارها باید یک نفر را به عنوان مسئول نظارت بر پروتکل‌های بهداشتی منصوب و به دبیرخانه شورای سلامت کیش معرفی کنند.
رضانیا درخصوص دورکاری کارکنان شاغل در این منطقه اظهار داشت: دورکاری کارکنان دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها و شرکت‌ها به میزان یک‌سوم نفرات با نظر مدیران مربوطه قابلیت اجرا دارد.
سخنگوی شورای سلامت کیش در رابطه با خانه‌های اجاره‌ای برای گردشگران بدون مجوز گفت: با نظارت‌های حداکثری و اعمال قانون از طریق مراجع قضایی، نسبت به پلمپ این خانه‌ها، اقدام خواهد شد.
گفتنی است، لغو برگزاری هرگونه همایش و گردهمایی در دو هفته آینده با توجه به گسترش شیوع بیماری کرونا از دیگر مصوبات این جلسه بود.

میزبانی آنلاین کیش از یک نشست دانشگاهی بین‌المللی

برای نخستین بار، نشست تخصصی روسای دانشگاه‌های عضو خاورمیانه و آسیای مرکزی با روسای دانشگاه‌های منطقه آزاد کیش، ماه آینده به صورت آنلاین برگزار خواهد شد.
نخستین نشست تخصصی روسای دانشگاه‌های منطقه آزاد کیش با روسای دانشگاه‌های IAUP به میزبانی سازمان منطقه آزاد کیش، با هدف بررسی ظرفیت‌های علمی، جذب دانشجو و تعاملات بین‌المللی و ارائه رشته‌های مختلف تحصیلی دانشگاه‌ها، ۱۵آبان برای نخستین بار در بستر اینترنت به صورت آنلاین مورد بررسی قرار خواهد گرفت. از این رو ظرفیت حضور دفتر منطقه‌ای اتحادیه روسای دانشگاه‌های جهان در این منطقه، می‌تواند باعث رونق بین‌المللی‌سازی آموزش عالی در جزیره کیش شود.
فعالیت دانشگاه‌های جزیره کیش در قالب واحدهای بین‌المللی تابع دانشگاه‌های مادر در کشور است و قابلیت جذب دانشجوی خارجی و تعاملات بین‌المللی با دیگر دانشگاه‌های جهان را دارند. تاکنون بیش از ۲۰۰دانشجوی خارجی در پردیس‌های بین‌المللی دانشگاه‌های کیش پذیرش شدند که تعداد زیادی از آنان از دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران و صنعتی شریف تحصیلات خود را با موفقیت به پایان رساندند.
ارتقای سطح همکاری با دانشگاه‌های مطرح جهان با توجه به حضور دانشگاه‌های برتر و موثر ایران در جزیره کیش و پتانسیل‌هایی که مناطق آزاد درخصوص تعاملات بین‌المللی دارند، به رشد و پیشرفت کشور کمک شایانی خواهد کرد.
گفتنی است، داریوش سلیمی دستیار ویژه مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در حوزه فناوری، محمد شریف ملک‌زاده رئیس منطقه آسیای مرکزی و خاورمیانه علی سلک غفاری رئیس پردیس بین‌المللی کیش، دانشگاه صنعتی شریف، اعضای کمیته سیاستگذاری نخستین نشست تخصصی میان روسای دانشگاه‌های عضو خاورمیانه و آسیای مرکزی با دانشگاه‌های منطقه آزاد کیش هستند.

با حضور دکتر مظفری و رئیس دانشگاه شهید بهشتی انجام پذیرفت:

امضاء تفاهم‌نامه اجرای طرح‌های توسعه‌ای در جزیره کیش

تفاهم‌نامه انجام مطالعات اجرای طرح‌های توسعه‌ای و توسعه گردشگری در جزیره کیش میان سازمان منطقه آزاد کیش و دانشگاه شهید بهشتی به امضاء رسید.
مراسم امضای تفاهم‌نامه همکاری میان سازمان منطقه آزاد کیش و دانشگاه شهید بهشتی با حضور غلامحسین مظفری رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش و دکتر نصیری قیداری رئیس دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد.
براساس این گزارش، تفاهم‌نامه انجام مطالعات اجرای طرح‌های توسعه‌ای و توسعه گردشگری در جزیره کیش با هدف همکاری مشترک و تبادل تجربیات علمی و عملی و همچنین فراهم آوردن زمینه‌های همکاری به منظور انجام «تحقیقات و پروژه‌های کاربردی، مشاوره علمی و برگزاری دوره‌ها و سمینارهای آموزشی» در زمینه‌های مورد نیاز و قراردادهایی که در آینده با توجه به نیاز و امکانات طرفین به این تفاهم‌نامه افزوده خواهد شد، به امضاء رسید.
گفتنی است، این تفاهم‌نامه با محوریت «مشاوره و انجام مطالعات اقتصادی، عمران شهری، شهرسازی و برنامه‌ریزی شهری، زیربنایی ازجمله آب، انرژی، فاضلاب، پسماند و توسعه گردشگری» در جزیره کیش قابل اجرا است.

با حضور مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش انجام شد:

انعقاد تفاهم‌نامه همکاری میان مرکز نوآوری کیش و انجمن فولاد ایران

با انعقاد تفاهم‌نامه همکاری میان مرکز نوآوری کیش و انجمن فولاد ایران در آیین افتتاحیه نمایشگاه فولاد ایران؛ این انجمن از تسهیلات صندوق نوآوری و امتیازاتی که برای شرکت‌های دانش‌بنیان در نظر گرفته شده است، بهره‌مند می‌شود.
رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در حاشیه آیین گشایش بیست و دومین نمایشگاه بین‌المللی فولاد ایران و در بازدید از غرفه‌های این نمایشگاه، بر لزوم اهمیت استقرار شرکت‌های دانش‌بنیان در مرکز نوآوری کیش اشاره داشت و گفت: ظرفیت‌های ایجاد شده از برگزاری بیست و دومین سمپوزیم فولاد ایران، آغاز خوبی برای همکاری‌های این دو مجموعه در جزیره کیش است.
غلامحسین مظفری با بیان این که انعقاد تفاهم‌نامه همکاری میان مرکز نوآوری کیش و انجمن فولاد ایران یک اقدام ارزشمند و تاثیرگذار در حوزه نوآوری و خلاقیت در صنعت فولاد کشور خواهد شد، اظهار داشت: با حضور معاونت علمی ریاست جمهوری، دانشگاه‌های برتر کشور و به ثبت رسیدن صندوق نوآوری در این مرکز به عنوان یکی از ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های این منطقه در حوزه طرح‌های نوآوری و خلاقانه برای شرکت‌های دانش‌بنیان به شمار می‌رود.
رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد کیش افزود: بهره‌مندی شرکت‌های دانش‌بنیان از تسهیلات ۱۰۵میلیارد تومان توانستند در مرکز تجهیزاتی ترمینال در حال ساخت فرودگاه کیش نقش مهمی را ایفا کنند، از این رو جزیره کیش می‌تواند بستری مناسبی برای ارائه خدمات با کیفیت به داخل کشور و درآینده نزدیک به خارج از کشور باشد.
وی گفت: در حوزه نفت و گاز مجموعه‌هایی در این منطقه فعالیت می‌کنند که در ارائه خدمات فنی و مهندسی جزء ۴کشور برتر در دنیا هستند.
رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش خاطرنشان کرد: یکی از اقدامات مهم انجمن فولاد ایران در آینده گسترش فعالیت‌های خود در حوزه صنعت فولاد ایران است و معاونت علمی ریاست جمهوری و مرکز نوآوری کیش از صنعت فولاد ایران در این مرکز حمایت می‌کند.
شایان ذکر است، در بازدید مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش از برخی غرفه‌های حاضر در این نمایشگاه در جریان ارائه گزارش‌هایی از حوزه‌های مربوطه قرار گرفت.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش اظهار داشت:

طراحی و اجرای مسیر دوچرخه‌سواری داخل شهری در کیش

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش از طراحی و اجرای مسیر دوچرخه‌سواری داخل شهری به منظور روان‌سازی ترافیک و ارتقای سلامت مردم این منطقه خبر داد.
غلامحسین مظفری در بازدید از سمپوزیوم مجسمه‌سازی، از تلاش‌های شرکت عمران، آب و خدمات منطقه آزاد کیش برای فعالیت‌های هنری و تغییر و تحولاتی اساسی در حوزه فضای شهری این منطقه قدردانی کرد و افزود: برگزاری چنین سمپوزیوم‌هایی در جزیره کیش ضمن توجه به هنر و هنرمندان، باعث ایجاد تحرک و نشاط و به یادگار ماندن این آثار ارزشمند می‌شود.
وی با بیان این که جزیره کیش بخشی از ایران است که از تمدن و فرهنگ بالایی برخوردار می‌باشد و تمام مسافران از اقصی نقاط کشور مقصد گردشگری خود را این منطقه انتخاب می‌کنند، اظهار داشت: باید اقدامات ارزشمندی در حوزه‌های مختلف ازجمله هنری و گردشگری در این منطقه ایجاد شود تا علاقه‌مندان زیادی را برای سفر به کیش ترغیب نماید.
رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد کیش با اشاره به شرایط سخت اقتصادی و شیوع بیماری کرونا و ضرورت رعایت ضوابط بهداشتی که موجب نشاط بیشتر میان هنرمندان می‌شود، افزود: این اقدام یک وظیفه و رسالتی است که بخشی از آن را شرکت عمران، آب و خدمات منطقه آزاد کیش به خوبی برعهده گرفته و در آینده نزدیک شاهده نتایج خوبی از این اقدامات خواهیم بود.
مظفری با تاکید بر اینکه این فعالیت‌ها باید استمرار داشته باشند، خاطرنشان کرد: با موضوعات متنوع فضاهای شهری، کاربری‌های موجود در کیش و کسانی که در حوزه تخصص شهری فعالیت می‌کنند، باید تلاش کنند کیش از نظر بصری برای گردشگرانی که به این منطقه سفر می‌کنند جذاب باشد و از سفر به جزیره کیش خاطرات خوبی را ثبت نمایند.
وی اذعان نمود: هنرمندان پرتلاش جزیره کیش با بهره‌گیری از امکانات و مصالحی که سال‌ها بدون استفاده رها شده بودند، توانستند آنها را وارد چرخه کار کنند و از این فرصت‌ها برای توسعه منظر شهری بهره لازم را خواهند برد.
مظفری در ادامه، آزادسازی سواحل این منطقه را یکی از اقدامات مهم شرکت عمران، آب و خدمات منطقه آزاد کیش برشمرد و ادامه داد: طرح آزادسازی سواحل در راستای ایجاد فرصت‌های خوب گردشگری و بهره‌مندی همه مردم ساکن در جزیره کیش و گردشگران اجرا شد.
رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش طرح آزادسازی سواحل کیش را براساس برنامه‌ریزی‌های از پیش تعیین شده عنوان کرد و گفت: ضمن این که این اقدام جهت محدودسازی کاربری‌های موجود در سواحل نبود، بلکه ایجاد حس نشاط در مردم و سرمایه‌گذاران و موجب تحول در کسب و کارهای آنان نیز شده است و محقق شدن این مهم با یک اقدام مدیریتی همراه با سرعت در کار باعث جلب رضایتمندی تمام ساکنین کیش شده است.
شایان ذکر است، جزیره کیش از این نظر نسبت به سایر سواحل مناطق آزاد کشور از شرایط بهتری برخوردار است و حداقل‌هایی که در حوزه نوار ساحلی، جاده ساحلی به لحاظ حجم تردد نیاز به دسترسی بود، اقدامات خوبی انجام شده است؛ از این رو طراحی و اجرای مسیر دوچرخه‌سواری داخل شهر در دستورکار شرکت عمران، آب و خدمات منطقه آزاد کیش قرار گرفته است.

معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش اظهار کرد:

جزیره کیش، یکی از نمادهای تلفیق سنت و مدرنیه در کشور

معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش گفت: بهره‌گیری از ظرفیت‌های دنیای مدرن و سنتی می‌تواند نقش موثری در فرآیند ساخت کیش زیبا و کیشوندی فاخر در این منطقه ایفا کند.
در آیین اختتامیه سمپوزیوم هفت سنگ کیش که در این منطقه برگزار شد، سعید پورعلی بر لزوم اهمیت شهروندسازی که موجب ارتقای کیفیت عملکرد ساخت شهر مدرن و افزایش موثر فعالیت‌های این منطقه می‌شود اشاره داشت و افزود: با مراجعه به تاریخ دوره رنسانس و دوره روشنگری و انقلاب صنعتی، بهره‌مندی از نرم‌افزار و سخت‌افزار، موجب تغییر و تحولاتی در جهان اجتماعی شد که امروز می‌توانیم از شهروند هوشمند به عنوان نرم‌افزاری ماندگار و اصیل یاد کنیم و «عقلانیت، انسان‌مداری و شهرنشینی» سطوحی است که باید در دنیای مدرن از دوره رنسانس به بعد شناسایی شود.
وی در ادامه با بیان این که بدون هنر نمی‌توانیم نرم‌افزار دنیای مدرن را تقویت کنیم، تصریح کرد: هنر آن گوهری است که نرم‌افزار تغییر و تحول را ماندگار و جاودان می‌سازد. در واقع هنر تدبیری است که در زمان تغییر باید نقش خود را برجسته کند و یکی از سطوح آن شهرنشینی است.
پورعلی با اشاره به این که ظرفیت‌های سنت، ظرفیت‌هایی است که همچنان برای سازگاری با دستاوردهای دنیای جدید می‌تواند تکیه‌گاه هنر باشد، اظهار کرد: گفتمان مدرن و سنت می‌تواند در داد و ستد با هم دیگر، شهری با روح مدرن و شهروندی برای شهر مدرن بسازند.
معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش خاطرنشان نمود: نباید تفسیرهایی که از دنیای سنت و از دنیای مدرن ارائه می‌شود، رویکرد تزاحمی داشته باشد.
وی گفت: نمی‌توانیم سنت را کنار بگذاریم و تصور کنیم تغییر می‌تواند پایدار و ریشه‌دار شود؛ همچنین جامعه ایرانی تمدن‌ساز بوده و با تفکر بر آمده از سنت توانسته دستاوردهای بزرگی را به بشریت ارائه کند.
پورعلی درخصوص دستاوردهای دنیای سنتی و مدرن افزود: یکی از مهم‌ترین دستاوردهای جدید باید دریافت تجربه بشری دنیای مدرن باشد و در داد و ستد میان آنها «فاصله، تزاحمی، تضاد» بین دستاوردهای سنت و مدرن ایجاد نکند؛ این رمزی است که شهر و شهروند را می‌تواند بدون تنش و درگیری با هم همراه کند.
معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش اظهار داشت: جزیره کیش یکی از نمادهای این سازگاری و همسویی است و پیام حرکت‌های این چنینی و آثاری که در معرض دید قرار داده می‌شود خود را در تاریخ رها می‌کند. در حقیقت پیام‌هایی را که در بسیاری از آثارهایی که نوید تغییر را بیان می‌کرد، در کیش سیمای آن قابل مشاهده است.
گفتنی است، آیین اختتامیه سمپوزیوم هفت سنگ کیش، با حضور سعید پورعلی معاون فرهنگی و اجتماعی، خسرو نشان معاون گردشگری و برخی از مدیران سازمان منطقه آزاد کیش، ابوالفضل طیبی مدیرعامل شرکت عمران، آب و خدمات منطقه آزاد کیش، هنرمندان و ساکنین کیش با تقدیر و قدردانی از هنرمندان این سمپوزیوم که آثار هنری را در این منطقه به یادگار گذاشتند، به کار خود پایان داد.

مدیرعامل شرکت عمران، آب و خدمات منطقه آزاد کیش اظهار داشت:

افزایش زیبایی‌های بصری کیش با خلق آثار هنری

مدیرعامل شرکت عمران، آب و خدمات منطقه آزاد کیش گفت: بهترین گروه هنرمندان کشور در سمپوزیوم هفت سنگ کیش دور هم جمع شدند و آثار هنری ارزنده‌ای را در این منطقه به جا گذاشتند.
در مراسم اختتامیه سمپوزیوم هفت سنگ کیش که با حضور معاونین و برخی از مدیران سازمان منطقه آزاد کیش، هنرمندان و کیشوندان برگزار شد، ابوالفضل طیبی ضمن تسلیت به مناسب درگذشت خسرو آواز ایران استاد محمدرضا شجریان افزود: شهرها زنده‌اند، نفس می‌کشند و حیات دارند و با خلق آثار هنری می‌توانیم زیبایی‌های بصری شهرها را افزایش دهیم.
وی با بیان این که هنرمندان زیادی تیشه بر سنگ‌ها زدند و این آثار زیبا را خلق کردند، اظهار داشت: از تمام ارکان سازمان ازجمله مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش، همکاران پرتلاش این شرکت و با حمایت‌های سازمان توانستیم این فعالیت‌ها را در سمپوزیوم هفت سنگ کیش به نتیجه برسانیم.
مدیرعامل شرکت عمران، آب و خدمات منطقه آزاد کیش در ادامه ضمن قدردانی از هنرمندان بانوان ایران زمین که در کنار مردان هنرمند کشور در سمپوزیوم هفت سنگ کیش با تلاش خود نقش بسزایی در خلق آثار هنری در این منطقه ایفا کردند، گفت: هنرمندان در این گرمای طاقت فرسای جزیره کیش با همت و تلاش خود آثار هنری خوبی را در معرض دید علاقه‌مندان به این هنر گذاشتند.
گفتنی است، برگزاری چنین سمپوزیوم‌هایی در جزیره کیش ضمن توجه به هنر و هنرمندان این عرصه باعث ایجاد تحرک و نشاط و به یادگار ماندن این آثار ارزشمند می‌شود و شاهده تغییر و تحولاتی اساسی در حوزه فضای شهری در این منطقه خواهد شد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی اظهار داشت:

اشتغال‌زایی در پروژه‌های صنعتی و حمایت از مشاغل خرد با رویکرد توانمندسازی جوامع محلی

جلسه کارگروه اشتغال منطقه آزاد انزلی با حضور نمایندگان برخی دستگاه‌های اجرایی استان، فعالین بخش خصوصی و معاونین و مدیران سازمان منطقه آزاد انزلی به ریاست دکتر محمدولی روزبهان رئیس هیات مدیره و مدیرعامل این سازمان برگزار شد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی در این نشست با قدردانی از طرح‌های پیشنهادی به منظور اشتغال‌زایی جوامع محلی در سطح منطقه، خواستار تشکیل کارگروه پیگیری و بررسی طرح‌ها شد و اظهار داشت: راهبرد سازمان منطقه آزاد انزلی در حوزه اشتغال‌زایی مبتنی بر ایجاد شغل در قالب پروژه‌های بزرگ صنعتی و همچنین حمایت و توسعه مشاغل خرد با رویکرد توانمندسازی جوامع محلی است.

محمدولی روزبهان با اشاره به برنامه‌های توسعه و افزایش واحدهای تولیدی-صنعتی به ویژه شهرک صنعتی ناحیه سه منطقه آزاد انزلی، افزود: با توجه به افق پیش روی در زمینه شهرک صنعتی جدید منطقه که در محدوده پنجاه هکتاری زمینه جهش تولید و اشتغال را در سال جهش تولید فراهم می‌کند و با تحقق برنامه‌های توسعه‌ای منطقه در حوزه‌های صنعتی و ترانزیتی، در آینده نزدیک فرصت‌های جدید اشتغال برای نیروی کار در سطح گیلان ایجاد می‌شود.

وی توانمندسازی جوامع محلی را در راستای مسئولیت‌های سازمان متبوع خود عنوان کرد و گفت: با عنایت به توانمندی‌های متنوع روستاهای سطح منطقه، حضور بالغ بر هفت میلیون نفر در فاز گردشگری منطقه، فرصت‌های موجود در عرصه ارتباط با کشورهای اوراسیا و حوزه خزر و عطش نیروی کار برای بهره‌برداری از توانمندی‌های خود می‌تواند با مدیریت و راهبری سازمان افق‌های جدید درآمدارزی و اشتغال‌زایی را پدید آورد.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی، پروراندن توانمندی‌های جامعه را از طریق الگوی پرورش در خانواده به صورت حمایت، احساس امنیت، توجه و محبت، از سوی نهاد دولت قابل دستیابی قلمداد نمود و تاکید کرد: توجه به این الگوی توانمندسازی جوامع محلی با تکیه بر مزیت‌ها و ظرفیت‌های منطقه آزاد انزلی، نیازهای اشتغال‌زایی کل استان را می‌توان پوشش داد.

گفتنی است، در این نشست نمایندگان دستگاه‌های دولتی و بخش خصوصی منطقه، درخصوص مباحثی چون لزوم پیوست فرهنگی در هر طرح اشتغال‌زایی، توجه و تقویت مشاغل خرد روستایی جهت تجاری‌سازی، الگوی مشارکت دولتی در طرح‌های سرمایه‌گذاری جهت استغنای اهالی روستاها، تهیه و تدوین مدل کسب و کار، تشکیل تعاونی‌های روستایی و گسترش دوره‌های آموزشی کاربردی در سطح منطقه به اظهارنظر پرداختند.

در دیدار رئیس سازمان جهاد کشاورزی گیلان با دکتر روزبهان توافق شد:

بهره‌مندی از ظرفیت‌ها و مزیت‌های گیلان جهت افزایش صادرات به بازار روسیه

مهندس مسعود الماسی رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان و مدیران کل آن سازمان با دکتر محمدولی روزبهان رئیس هیات مدیره و مدیرعامل و معاونین سازمان منطقه آزاد انزلی درخصوص راهکارهای توسعه همکاری دوجانبه به منظور تجاری‌سازی کشاورزی و صادرات به بازارهای منطقه به بحث و تبادل نظر پرداختند.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی در این نشست با بیان اینکه مدل توسعه مورد توجه این منطقه مبتنی بر توسعه براساس ظرفیت‌های موجود در سطح استان و مزیت‌های این منطقه است، اظهار داشت: اجرای توافق‌نامه با اتحادیه اقتصادی اوراسیا و واردات ۲۲میلیارد دلاری محصولات کشاورزی توسط روسیه توجه ما را جهت بهره‌برداری از تمام ظرفیت و توانمندی استانی و کشوری جلب نموده است.

محمدولی روزبهان با ارائه تحلیلی از سبد وارداتی کالاهای کشاورزی روسیه و توانمندی‌های تولیدی گیلان در حوزه‌های مختلف کشاورزی، شیلاتی، محصولات باغی و دامی، اضافه کرد: در همین راستا تفاهم‌نامه‌هایی منعقد شده و در گام نخست بر فرآوری محصولات شیلاتی، خاویاری و کشت هیدروپونیک متمرکز شده‌ایم.

همچنین، رئیس سازمان جهاد کشاورزی گیلان با اشاره به اینکه منطقه آزاد انزلی نقطه عطف استان گیلان است، افزود: راهبرد عدم تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی و بهره‌برداری از ظرفیت موجود در استان با تکیه بر مزیت‌های منطقه آزاد انزلی، قابل تقدیر است.

مسعود الماسی با ارائه گزارشی از رویکردها توانمندی‌های تولید محصولات کشاورزی با اولویت تامین نیازهای کشورهای منطقه و کشت هیدروپونیک، گفت: از توسعه همکاری‌ها و هم‌افزایی جهت افزایش سهم از سبد صادراتی روسیه استقبال می‌کنیم و آمادگی خود را جهت معرفی تولیدکنندگان ماشین‌آلات کشاورزی به منظور تامین نیازهای داخلی و صادرات اعلام می‌نماییم.

گفتنی است، در این نشست، معاونین توسعه مدیریت، فنی و زیربنایی، فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد انزلی و مدیران کل شیلات، امور اراضی، جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و دامپزشکی استان گیلان، به بیان نقطه نظرات خود در حوزه‌های مختلف همکاری دو و چندجانبه پرداختند.

در بازدید نماینده ولی فقیه در استان گیلان از منطقه آزاد انزلی مطرح شد:

منطقه آزاد انزلی می‌تواند با مناطق آزاد موفق جهان برابری نماید

آیت‌الله رسول فلاحتی نماینده ولی فقیه در استان گیلان و امام جمعه شهرستان رشت از امکانات زیرساختی بندری، حمل و نقلی، تولیدی و گردشگری منطقه آزاد انزلی بازدید به عمل آورد و در جلسه شورای معاونین سازمان که با حضور دکتر محمدولی روزبهان رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان برگزار شد، درخصوص ساز و کارهای توسعه‌ای و بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و مزیت‌های مختلف منطقه و استان به بحث و تبادل نظر پرداختند.

نماینده ولی فقیه در استان گیلان با قدردانی از تلاش‌ها و زحمات سازمان منطقه آزاد انزلی در سال جهش تولید، مقاومت‌زا بودن اقتصاد را سنگ بنای جهش تولید و مقاومت‌زایی اقتصادی را منوط به همراهی جهش تولید و این دو را لازم و ملزوم یکدیگر ارزیابی کرد و اظهار داشت: نظام‌مند نمودن ساختار تولید و تمرکز به صادرات، از ارکان توسعه اقتصادی است و در این میان توجه به صادرات فنی-مهندسی که صدور فکر و اندیشه بوده و بازارهای جدیدی را ایجاد و توسعه می‌دهد، باید مورد توجه قرار داد.

آیت‌الله رسول فلاحتی خواستار همراهی بخش دولتی و سازمان منطقه آزاد انزلی به مقولات بازاریابی جهت عرضه و فروش محصولات و کالاهای تولیدی کشور و به ویژه استان گیلان در کشورهای همسایه شمالی شد و با اشاره به تحریم‌های اعمال شده علیه روسیه و بلاروس، این اقدام غرب را فرصتی جهت افزایش صادرات قلمداد کرد و افزود: با توجه به اینکه انقلاب ما اسلامی است، رعایت خطوط قرمز در قالب ارائه محصول باکیفیتی که توسط مسلمانان تولید می‌شود و توجه به الزامات صنعت بسته‌بندی، بسترسازی برای صادرات از طریق تشویق و حمایت تولید و صادرکننده حیاتی است؛ چراکه زمینه اشتغال‌زایی، افزایش تولید و در نهایت جهش تولید فراهم می‌شود.

امام جمعه شهرستان رشت با بیان اینکه منطقه آزاد انزلی ظرفیت بسیار بالایی برای گیلان و ایران است، محدودیت زمین در استان را امری طبیعی برشمرد و با تصریح بر لزوم همکاری به منظور بهره‌برداری از امکانات موجود در جهت توسعه همه‌جانبه منطقه و استان، تصریح کرد: با توجه به اقدامات صورت گرفته، امکانات موجود و برنامه‌های در دست اجرا و مزیت سابقه مراودات با کشورهای شمالی، منطقه آزاد انزلی می‌تواند با مناطق آزاد موفق جهان برابری نماید و با صدور کالاهای خوب ایرانی، با برندهای خوب جهانی رقابت نماید.

همچنین، مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی در این دیدار با ارائه گزارشی از ظرفیت‌ها و مزیت‌های این منطقه که در بیشتر شاخص‌ها در میان مناطق آزاد کشور بی‌نظیر است، اشاره‌ای به نقطه نظرات مقام معظم رهبری درخصوص اهمیت مقولات اقتصادی در قالب تعیین راهبردهای سالیانه کشور نمود و اضافه کرد: با توجه به زیرساخت‌های موجود و قرار گرفتن در مسیر کریدورهای بین‌المللی شمال به جنوب و شرق به غرب، منطقه آزاد انزلی در آینده نزدیک در گسترش ارتباطات کشورهای جنوب و شرق آسیا با اروپا نقش محوری ایفا خواهد کرد.

محمدولی روزبهان با اشاره به توانمندهای لجستیک و بندری بنادر کاسپین و انزلی که در محدوده این منطقه واقع شده و ظرفیت‌های واحدهای تولیدی-صنعتی منطقه، افزود: منطقه آزاد انزلی به عنوان کوچک‌ترین منطقه آزاد کشور با دارا بودن کمتر از ۲دهم درصد از مساحت استان گیلان ۸,۲درصد از GDP استان را در اختیار دارد و با صدور ۱۵۷میلیون دلار از محصولات تولید شده در واحدهای تولیدی خود در مقابل ۳۰میلیون دلار واردات کالا و مواد اولیه، عزم خود را در جهت دستیابی به اهداف اقتصاد مقاومتی و جهش تولید نشان داده است.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد انزلی با اشاره به نقش ترانزیت کالا در جذب سرمایه‌گذاران تولیدی، رویکرد سازمان متبوع خود را افزایش ظرفیت‌های صادراتی کشورمان به کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا و به ویژه روسیه عنوان کرد.

گفتنی است، نماینده ولی فقیه در استان گیلان از ظرفیت‌های مجتمع بندری کاسپین، طرح‌های توسعه‌ای در دست احداث در این مجتمع بندری، واحد تولیدی سرزمین شاد به عنوان صادرکننده نمونه کشوری، مجموعه گردشگری آکواریوم، شهرک صنعتی ناحیه۳ منطقه و پروژه راه‌آهن در حال ساخت منطقه آزاد انزلی، بازدید به عمل آورد.

اخبار منطقه آزاد انزلی

دکتر روزبهان در کارگروه اقتصاد مقاومتی و جهش تولید اظهار کرد:

تامین نیاز داخلی رونق تولید و صادرات رویکرد منطقه آزاد انزلی در سال جهش تولید

کارگروه اقتصاد مقاومتی و کمیته جهش تولید به منظور رفع موانع تولید، بررسی وضع موجود و برنامه‌ریزی به منظور ایجاد جهش در تولید و صادرات با حضور مدیرعامل سازمان، معاونین و مدیران سازمان منطقه آزاد انزلی، مدیر گمرک منطقه آزاد انزلی و فعالان اقتصادی برگزار شد.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی با تاکید بر ضرورت ایجاد زیرساخت‌های لازم به منظور جذب سرمایه‌گذار در شهرک صنعتی شماره۳ و رفع موانع تولیدکنندگان بیان کرد: فراخوان لازم به منظور جذب سرمایه‌گذار از ۱۵روز آینده اعلام خواهد شد و طرح‌های پیشنهادی با اولویت واحدهای تولیدی، صادرات‌محور و دانش‌بنیان در کارگروهی تخصصی بررسی خواهد شد.

محمدولی روزبهان در ادامه با اشاره به اهمیت توسعه زیرساخت‌های سرمایه‌گذاری به منظور رفع نیاز کشور و تحقق اهداف و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی بیان کرد: صرفا با راه‌اندازی شهرک صنعتی شماره۳ حدود ۴۰۰شرکت و واحد تولیدی کوچک و بزرگ فعالیت خود را در زمینه‌های مختلف آغاز خواهند کرد که علاوه بر تامین نیاز کشور، با تولیدات محصولات متنوع و صادرات آن موجب ایجاد فرصت‌های شغلی قابل توجهی می‌شود که این امر در استان گیلان در مدت زمانی کوتاه بی‌سابقه بوده است.

وی با اشاره به تحریم‌های ظالمانه علیه کشورمان افزود: در حال حاضر مدیران و مسئولان این مجموعه در حوزه اقتصادی نماینده مردم ایران بوده و مسئولیت سنگینی را را به عهده دارند و در این شرایط حساس که دشمن تلاش می‌کند تا معیشت و اقتصاد خانوار را مورد هدف قرار دهد و با درک وضعیت موجود باید بیشتر از هشت سال دفاع مقدس توطئه‌های دشمنان را نقش بر آب کنیم.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی به لزوم رشد و پیشرفت در تمامی شاخص‌های اقتصاد مقاومتی اشاره و تاکید کرد: با توجه به موقعیت استراتژیک و ممتاز منطقه آزاد انزلی در کشور و بازارهای جهانی و گسترش مراودات تجاری در حوزه اوراسیا و چین، باید در ۶ماه دوم سال جاری با همتی مضاعف در زمینه جذب سرمایه داخلی و خارجی گام برداشت تا شاهد ایجاد جهش تولید در مجموعه‌های صنعتی این منطقه باشیم.

مدیر روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان منطقه آزاد انزلی اظهار داشت:

تولید محتواهای خبری در حمایت از تولیدکنندگان منطقه آزاد انزلی در سال جهش تولید

سخنگوی سازمان منطقه آزاد انزلی اظهار داشت: با دستور رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی، در سال جهش تولید، محتواهای خبری و تبلیغی به منظور حمایت از واحدهای تولیدی سطح منطقه تهیه، تولید و منتشر شده است.

مهدی کاظمیان با بیان اینکه برنامه خبری-تبلیغی فوق در راستای راهبردهای حمایت چند بعدی و چند وجهی سازمان از فعالین اقتصادی منطقه صورت می‌گیرد، اضافه کرد: بر همین اساس، ظرف ماه‌های اخیر علاوه بر تهیه خبر و مصاحبه با مدیران واحدهای تولیدی-صنعتی و صادراتی فعال در منطقه، تهیه و تولید تیزرهای تبلیغاتی و فیلم‌های معرفی ظرفیت‌ها و توانمندی‌های این تولیدکنندگان توسط مجموعه مدیریت روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان با همکاری معاونت‌ها و مدیریت‌های مختلف سازمان در دستورکار قرار گرفته است.

مدیر روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان منطقه آزاد انزلی با اشاره به اینکه مسیر حمایتی، تشویقی و تبلیغی معرفی ظرفیت‌های تولیدکنندگان و فعالین اقتصادی منطقه تداوم خواهد داشت، از آمادگی این مدیریت برای تهیه گزارش‌ها و محتواهای خبری از توانمندی‌های سرمایه‌گذاران منطقه آزاد انزلی خبر داد.

وی اضافه کرد: از سوی دیگر به منظور تبلیغ و اطلاع‌رسانی در تمام بسترها و جوامع هدف خبری، از امکانات موجود در تبلیغات محیطی، تلویزیون شهری، تولید و پخش اینفوگرافی، موشن‌گرافی، طراحی عکس و پوستر تبلیغاتی، در شبکه‌های اجتماعی و خبری نیز در این چارچوب بهره‌برداری شده است.

سخنگوی سازمان منطقه آزاد انزلی، راهبرد تعیین شده از سوی دکتر روزبهان را بهره‌برداری حداکثری از توان خدماتی و تسهیلات قابل ارائه از سوی بخش‌های مختلف سازمان به منظور دستیابی به اهداف منشور اقتصاد مقاومتی و شعار جهش تولید عنوان کرد.

مدیر روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان منطقه آزاد انزلی افزود: اجرای راهبرد حمایت خبری-تبلیغی از سرمایه‌گذاران منطقه در حوزه‌های مختلف تولیدی، خدماتی، گردشگری، بازرگانی، ترانزیتی و بندری و شرکت‌های دانش‌بنیان در راستای معرفی این توانمندی‌ها در سطح داخلی و خارجی، کمک به بازاریابی محصولات و فرصت‌های سرمایه‌گذاری، ایجاد انگیزه در سرمایه‌گذاران موجود و ترغیب سرمایه‌گذار جدید جهت بهره‌برداری از ظرفیت‌ها و فرصت‌های سرمایه‌گذاری موجود در منطقه، رفع برخی مسائل و دغدغه‌های موجود در مسیر همکاری سایر نهادهای دولتی و بررسی راهکارهای برطرف نمودن مشکلات پیش روی در مسیر تحقق راهبرد جهش تولید صورت گرفته و می‌گیرد.

گزارش:
ملیحه اسناوندی

واکاوی چالش‌های مجلسی مناطق آزاد در گفت‌وگو با نمایندگان:

مناطق آزاد آینه نتایج تصمیم‌گیری نمایندگان مجلس

قانون، یکی از زیرساخت‌های مهم مناطق آزاد کشور است که اهمیتش کمتر از زیرساخت‌های عمرانی، جذب سرمایه‌گذاری و ایجاد بستر لازم برای توسعه صادرات نیست؛ تا حدی که می‌توان گفت بزرگترین زیرساخت برای مناطق آزاد همین قوانین و مجموعه مقررات است که اکثرا باید در مجلس تصویب شود.

مجلس به عنوان قانونگذار و ناظر بر حسن اجرای قانون چگونگی اداره مناطق آزاد باید فعال باشد و همچنین نمایندگان باید درخصوص حسن انجام قوانین با حساسیت برخورد کنند، خصوصا اینکه محدوده جغرافیایی مناطق آزاد در محدوده فعالیت نمایندگان زیادی است. اما سوال اینجاست که این نمایندگان چقدر از چالش‌ها و مشکلات منطقه آزاد خود مطلع هستند و تا چه میزان با مدیران عامل سازمان‌های این مناطق تعامل دارند؟ اصلا چقدر از مصوبه‌های مجلس و یا حتی لوایح دولت با روح قانون مناطق آزاد مغایر است و چرا نمایندگان مناطق نسبت به طرح‌های مخالف مناطق آزاد واکنشی نشان نمی‌دهند؟ مگر جز این است که مناطق آزاد باید از ظرفیت‌های قانونی‌شان استفاده کنند و حرکتی به سمت سند چشم‌انداز۱۴۰۴ داشته باشند تا بتوانند به قدرت اقتصادی که در شان کشور است، نائل شوند؟

اما واقعیت آن است که مجالس ما در کشور اقدام قابل توجهی که به نفع مناطق آزاد و شرایط سرمایه‌گذاری باشد، انجام نداده است. نمونه‌اش مجلس دهم است که یکی از ضعیف‌ترین مجالس کشور بعد از پیروزی انقلاب در حوزه اقتصادی شناخته شد و این موضوع نقش مهمی در تشدید آثار اقتصادی تحریم‌های آمریکا داشت.

مهم‌ترین کارکرد مجلس دهم در حوزه مناطق آزاد، صرفا به تصویب طرح افزایش تعداد مناطق آزاد ختم شد، هر چند شورای نگهبان ایراداتی گرفت و نهایتا این طرح به مجمع تشخیص مصلحت نظام سپرده شد؛ اما با توجه به مشکلات کشور و افزایش واردات و عدم فراهم کردن زیرساخت‌ها، این طرح موضوع چندان معقولی به نظر نمی‌رسید.

البته تلاش مجلس به همین مورد ختم نشد، بلکه دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از زیرمجموعه مستقیم ریاست جمهوری خارج و به وزارت اقتصاد سپرده شد. این موضوع در مجالس گذشته نیز مطرح شد، اما به دلیل تعدد فعالیت‌های این وزارتخانه، وزیر اقتصاد در مجلس نهم زیربار این مسئولیت نرفت؛ طرحی که در مجلس دهم متاسفانه صرفا موجب محدودیت دبیرخانه و عدم استقلال اداری آنان شد و در عمل اقدام و رویکرد مثبتی هم حاصل نگردید.

واقعیت آن است که در این سه دهه که از عمر تاسیس مناطق آزاد می‌گذرد، اقدامی که به نفع مناطق آزاد باشد از جانب نمایندگان و مجلسی‌ها مطرح نشد و برعکس، شرایط سرمایه‌گذاری در هر مجلس برای سرمایه‌گذاران سخت و محدودتر شد؛ موضوعی که با توجه به وضعیت اقتصادی کشور می‌تواند به مناطق آزاد لطمه‌ای جبران‌ناپذیر بزند.

در این گزارش با نمایندگان مجلس شورای اسلامی درخصوص چالش‌ها و مشکلات مناطق آزاد گفت‌وگو و عملکرد مجلس را در قبال مناطق آزاد بررسی نمودیم که در ادامه می‌خوانید.

نماینده مردم ماکو در مجلس شورای اسلامی:
بین مدیران مناطق و نمایندگان زاویه وجود دارد

محمد علیپور نماینده مردم ماکو و عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی است که در گفت‌وگو با نشریه از آگاهی خود نسبت به وضعیت مناطق آزاد کشور و منطقه آزاد ماکو سخن می‌گوید و از پیشرفت منطقه آزاد ماکو خبر می‌دهد، نسبت به انتخاب سیاسی مدیران گلایه می‌کند و حضور مدیران اجرایی و اقتصادی را برای حل مشکلات مناطق آزاد لازم می‌داند.

علیپور در این گفت‌وگو تاکید کرد: بنده نماینده منطقه آزاد ماکو هستم و این منطقه هم از سال۹۲ راه‌اندازی شد، لذا از ابتدای شروع به کار در جریان کار منطقه آزاد ماکو تا به امروز هستم. از سایر مناطق آزاد نیز به جهت اینکه در کمیسیون اقتصادی فعال هستم، کم و بیش اطلاعاتی دارم. منطقه آزاد ماکو آخرین منطقه کشور است که مصوب و از سال۹۲ با رای مجلس راه‌اندازی گردید. از ابتدای شروع به کار منطقه ماکو به جز مقطعی که بعد از گشایش برجام حاصل شده بود، عموما این منطقه در شرایط نامساعد اقتصادی شروع به کار کرده است. ما قبلا واردات ۶۰میلیون دلاری داشتیم، ولی خب امروز به دلیل تنگناهای اقتصادی و مرزی، این میزان کاهش پیدا کرده است.

وی گفت: منطقه آزاد ماکو درست است که بعد از مناطق دیگر شروع به کار کرده، ولی در این مدت کارکرد قابل قبولی داشته؛ چراکه منطقه آزاد ماکو اصلا زیرساختی نداشته است. خود منطقه آزاد توانسته احداث فرودگاه کند، ساماندهی جاده‌ها را در دستور کار قرار دهد و توانسته بیش از ۵۰میلیون متر جاده ترانزیتی از ابتدای گیت ورودی خود مرز را چهار بانده کند. لذا سازماندهی از صفر شروع شد و قبل از سال۹۲ اصلا زیرساختی فراهم نبوده است. منطقه‌ای که از سال۹۲ شروع به کار کرده، نسبت به دیگر مناطق می‌توان گفت که عملکرد قابل توجهی داشته است. در جلب سرمایه‌گذاری با توجه به فضای اقتصادی کشور نیز خوب عمل کرده، البته اشکالات و ضعف‌هایی هم داشته است، اشکالات اساسی که هم در مورد منطقه آزاد ماکو و هم سایر مناطق صدق می‌کند این است که این مناطق بیشتر بنگاه‌های اقتصادی هستند، افرادی که به عنوان مدیرعامل (البته مدیرعامل فعلی عملکردش درست و مورد تایید است) فعالیت می‌کنند، خیلی مناسب نیستند؛ برای اینکه در مناطق آزاد افراد اجرایی و اقتصادی نیاز است، نه اینکه افراد سیاسی باشند. متاسفانه براساس ملاحظات سیاسی و جناحی برخی از افراد را تعیین و به عنوان مدیرعامل معرفی می‌کنند؛ لذا این مسئله باعث شده که فضای کلی کشور نگاه مثبتی به مناطق آزاد نداشته باشند و می‌گویند مناطق آزاد حیات خلوت دولت‌هاست و در کارنامه اینها عموما زمین فروشی، رانت و مسائل مالی مطرح است. واقعیت آن است که عموما دولت‌ها سیاسی رفتار کرده‌اند و اجازه ندادند مناطق آزاد کارکرد واقعی خود را داشته باشند، خصوصا با انتخاب مدیران سیاسی این نگاه را در جامعه نسبت به مناطق آزاد متاسفانه ایجاد کردند.

این نماینده مجلس در پاسخ به این سوال که چه چالش‌های قانونی درخصوص مناطق آزاد در بحث سرمایه‌گذاری خارجی، بانک و بیمه و یا ارزش افزوده وجود دارد که مجلس بخواهد ورود کند، گفت:اکنون در مجلس طرح‌هایی در جریان است، اما امتیازاتی که برای مناطق آزاد داده‌اند، کم نیست؛ مثل معافیت مالیاتی بیست ساله که خیلی از مناطق آزاد مثل کیش، قشم و چابهار مدت زمان زیادی است که از این امتیاز استفاده می‌کنند، چراکه مناطق دیگر بعدا ایجاد شدند. البته الان درخصوص بحث معافیت مالیات ارزش افزوده به نوعی به دنبال تجدیدنظر هستند. باید تاکید کنم که اگر امتیازی قائل می‌شویم، نباید آن امتیاز محدود شود؛ چراکه آنوقت افراد انگیزه و رغبت کمتری برای سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد پیدا می‌کنند.

علیپور در ادامه اظهار داشت: یک اشکال اساسی هم که وجود دارد، به مشکلات کلی مناطق آزاد ما برمی‌گردد و آن اینکه مناطق آزاد ما با کشورهایی که خیلی به مناطق توجه دارند و همه زیرساخت‌هایش را از قبل آماده می‌کنند و از لحاظ قوانین همه را تصویب می‌کنند و در اختیار مناطق می‌گذارند، مقایسه می‌شود و در نهایت می‌گویند مناطق آزاد ما در صادرات یا سرمایه‌گذاری خارجی موفق نیستند. ضمن اینکه در قوانین ما ناهمگونی میان مناطق وجود دارد، باید تاکید شود که هر کدام از مناطق کارکرد خود را دارند؛ ممکن است منطقه‌ای مثل کیش ظرفیت گردشگری داشته باشد، یا ارس و ماکو برای بحث صنعت و کشاورزی استعداد داشته باشند، یا اینکه چابهار یک کاربرد و استعدادی برای بندری بودن و کریدور اروپا و آسیا داشته باشد.

وی ادامه داد: ما متناسب با کارکردهای مناطق، قانونی برای همه مناطق تصویب کردیم؛ لذا این موضوع اشکالات و ایراداتی اساسی دارد. ضمن اینکه خلاء قانونی هم هست و امتیازاتی که به مناطق هم دادیم باعث شده که برخی به دنبال اصلاح قوانین بیفتند و این به ضرر مناطق آزاد است.

نماینده مردم ماکو در مجلس در ادامه تاکید کرد: نمونه این روند، بازنگری قانون ارزش افزوده است که مجلس دهم مصوب کرد و به شورای نگهبان رفت، اما نهایتا دوباره به مجلس بازگشت؛ احتمالا معافیت مالیاتی در رابطه با ارزش افزوده که قبلا به مناطق آزاد داده بودند، در این بازنگری معافیت‌ها کم می‌شود و قطعا مثل سابق نخواهد بود و این موضوع باعث می‌گردد که مشوق‌ها و انگیزه‌ها که برای سرمایه‌گذاری است، کاسته شود.

وی گفت: اکنون اوایل مجلس یازدهم است و چون در مجلس قبلی این طرح مصوب شده، نمایندگان از جزییاتش مطلع نیستند و خیلی هم ورود نمی‌کنند و چون بحث اصلاح است، مخالف و موافق هم صحبت نمی‌کنند؛ لذا احتمال می‌رود که مجلس هم نسبت به این اصلاحیه رای بدهد.

این نماینده در پاسخ به این سوال که چرا با وجود تعدد نمایندگان حوزه انتخابیه مناطق آزاد، طرح‌های این چنینی که به نفع مناطق آزاد نیست، رای می‌آورد؛ اظهار کرد: ما ۷منطقه آزاد بیشتر در کشور نداریم، با وجود ذهنیت‌هایی که نسبت به مناطق آزاد ایجاد کردند، اما باید تاکید کنم که تعداد مناطق آزاد خیلی زیاد نیست. برخی هم گمان می‌کنند که به مناطق آزاد خیلی امتیاز داده شده، ولی عملا به مناطق آزاد بیایند می‌بینند که چنین خبرهایی نیست.

وی در پاسخ به این سوال که مجلس چه اقدام مثبتی در این چندین سال برای مناطق آزاد انجام داده است، گفت: اقدام مثبتی که به نفع مناطق آزاد باشد انجام نگرفته است؛ البته نمایندگان در مجلس گذشته سعی کردند که امتیاز مناطق آزاد را برای حوزه‌های انتخابیه خود مثل مازندران، گلستان، خراسان، کردستان، سیستان و بلوچستان و... بگیرند، دولت هم در این خصوص لایحه‌ای داد تا نقاطی را تبدیل به مناطق آزاد کنند، ولی فضای کلی مجلس به نفع مناطق آزاد نیست.

علیپور در پاسخ به سوالی دیگر مبنی بر اینکه خود شما چه میزان تعامل با مدیران مناطق دارید، اذعان داشت: ارتباط ما تنگاتنگ، خوب، منطقی و صمیمی است؛ البته در مناطق دیگر بین مدیران مناطق با نمایندگان زاویه وجود دارد.

وی درخصوص وضعیت اشتغال منطقه آزاد خود گفت: منطقه آزاد ماکو نسبت به دیگر مناطق تازه شروع به کار کرده و نوپاست، ولی در عین حال خیلی از جوانان در انتظارند که شرایط اشتغال برایشان فراهم شود. ما یک پروژه‌ای را در منطقه آزاد ماکو کلنگ‌زنی می‌کنیم که سرمایه قابل توجهی آورده شده؛ در واقع سرمایه‌گذار بخش خصوصی است. قبلا هم چینی‌ها و هندی‌ها سرمایه‌گذاری کردند که صادرات و تولید دارند و بهره‌برداری می‌کنند، اما اینها در مقایسه با میزان بیکاران ما ناچیز است و نیاز به سرمایه‌گذاری‌های خیلی زیادتری داریم تا بتوانیم مشکل بیکاری و اشتغال منطقه را حل کنیم.

این نماینده مجلس ادامه داد: قوانین زیادی در رابطه با منطقه آزاد در مجلس مصوب نشده است. هر منطقه آزادی هم که تاسیس شده، طرح یا لایحه بوده که در صحن تصویب شده است، لذا خیلی قوانین زیادی در ارتباط با مناطق آزاد نداریم که مجلس به آن بپردازد. در این شش سال اخیر هم منطقه آزاد در مجلس بولد شده‌اند، قبلا حساسیت زیادی در مجلس و دولت وجود نداشت، اکنون نظارت مجلس بیشتر شده و از سوی دیگر دولت هم مدعی است که مناطق آزاد با تمامی ضعف‌ها و کاستی‌هایش مثبت است، ولی مجلس در این چند سال اخیر بیشتر حساسیتش این بوده که مناطق آزاد به حال خودشان رها شدند و باید منضبط شوند و قوانینی تصویب شود تا نابسامانی‌ها حل شود.

علیپور تاکید کرد: با توجه به اینکه در مجلس نهم و فعلی فعال بودم، باید اذعان کنم که دیدگاه مجلس فعلی نسبت به مناطق آزاد مثبت نیست.

وی درخصوص تصمیم‌گیری مجلس دهم در رابطه با خارج کردن دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از زیرمجموعه ریاست جمهوری گفت: اقدامی که نمایندگان مجلس دهم کردند، بیشتر به خاطر این بود که دولت را در قبال مجلس پاسخگو کنند؛ لذا دبیرخانه را زیرمجموعه وزارت اقتصاد بردند که البته مجلس نهم هم دنبال این اقدام بود، اما در مجلس دهم نهایی شد. ولی واقعیت آن است که این اقدام و مصوبه کمکی به مناطق آزاد نکرد، بلکه آنها را به نوعی متضرر کرد و جایگاهشان را پایین برد.

نماینده مردم ماکو در مجلس شورای اسلامی در پایان خاطرنشان کرد: در مجلس نهم هم موضوع واگذاری مناطق آزاد به وزارت اقتصاد مطرح شده بود، اما وزیر سابق اقتصاد می‌گفتند که معاونت‌هایی که زیر نظر وزارت است برایشان زیاد و مدیریتشان سخت است؛ لذا زیرمجموعه قرار دادن دبیرخانه بار زیادی روی وزارتخانه خواهد گذاشت و آقای وزیر این موضوع را اعلام کرد که به هیچ وجه مسئولیت این کار را به عهده نمی‌گیرد، چون نمی‌توانند به مناطق آزاد کمکی کند و حالا می‌بینیم که این موضوع امروز عملا خودش را نشان داد.

نماینده مردم خرمشهر در مجلس شورای اسلامی:
مشکلات مدیریتی در مناطق آزاد

لفته احمدنژاد عضو کمیسیون اقتصادی و نماینده مردم خرمشهر در مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با نشریه، از مشکلات مدیریتی در مناطق آزاد سخن گفت و وجود تحریم‌ها و مشکلات اقتصادی را علت عدم کارآیی مناطق آزاد معرفی کرد.

طبق گفته این نماینده، سیاست‌هایی که دولت و مدیران مناطق آزاد در پیش گرفته‌اند، موجب عدم کارآمدی مناطق آزاد در شرایط فعلی کشور شده است.

احمدنژاد گفت: اساس مشکلات مناطق آزاد ساختار مدیریتی‌اش است؛ اگر این رویه درست شود، خیلی از مشکلات و چالش‌ها هم حل می‌شود.

این نماینده تاکید کرد: یکی از معضلات مناطق آزاد در جذب سرمایه‌گذار، رویکرد متغیر دولت و عدم ثبات مدیریتی در مناطق است؛ موضوعی که باعث می‌شود فضا برای سرمایه‌گذاران دچار مشکل شود. بنابراین اگر سیاست‌های کلان اقتصادی طوری تنظیم شوند که باعث ثبات اقتصادی شوند، طبیعتا این رویکرد سبب کاهش مخاطرات و افزایش جذب سرمایه‌گذاری هم می‌گردد.

احمدنژاد خاطرنشان کرد: واقعیت آن است که از زمان تاسیس مناطق آزاد، مدیران مناطق در جهت توسعه مناطق همت و تلاش نکردند. عدم موفقیت و کارآیی مدیریت و وجود تحریم‌ها و مشکلات اقتصادی، زمینه‌ساز ایجاد مشکلات اساسی در این مناطق از کشور شده است.

وی به نبود زیرساخت‌ها در مناطق آزاد اشاره کرد و گفت: طبیعتا به خاطر نبود زیرساخت‌ها، بخش تولید هم نمی‌تواند در مناطق فعالیت کند و در واقع تولیدکننده توان سرمایه‌گذاری کردن را ندارد؛ موضوعی که باعث می‌شود نرخ رشد صنعتی پایین بیاید و امکان صادرات هم محدود شود.

این نماینده در ادامه گفت: امروز به دلیل سیاست‌هایی که دولت و مدیران در سطوح مختلف در پیش گرفته‌اند، در مناطق آزاد دچار محدودیت‌ها و مضیقه‌ها شده‌ایم و طبیعتا تولید باکیفیت و کافی هم در مناطق آزاد انجام نمی‌گیرد و اگر تولیدی هم صورت می‌گیرد، به دلیل وجود محدودیت‌ها امکان بازاررسانی وجود ندارد.

احمدنژاد تاکید کرد: سوال اینجاست که مدیران سرمایه‌گذاری مناطق آزاد چقدر توانسته‌اند در جذب سرمایه‌گذار خارجی و داخلی موفق و تاثیرگذار باشند؟ آیا طرح‌هایی که اعلام و افتتاح می‌شود، امکان اجرایی شدن دارند یا صرفا در حد شعار طرح‌های مختلف مطرح می‌شوند؟ کارآیی این طرح‌ها چه بوده و چقدر سبب جذب نیروهای بومی و حتی غیربومی شده است؟

نماینده مردم خرمشهر در مجلس شورای اسلامی اظهار داشت: بی‌تردید سرمایه‌گذار خارجی در این موقعیت و با توجه به شرایط فعلی و اقتصادی کشور و وجود تحریم‌های ظالمانه آمریکا می‌تواند موثر باشد؛ چراکه می‌توانند به راحتی دستگاه‌هایی را که می‌خواهند وارد کشور کنند و تولید داشته باشند و سبب ارزآوری در کشورمان شوند.

احمدنژاد در پاسخ به این سوال که تعامل شما با مدیران عامل مناطق آزاد چگونه است، گفت: رویه مدیریتی باید اصلاح شود!

وی در پاسخ به سوالی دیگر مبنی بر اینکه مجلس چه اقدامات موثری برای مناطق آزاد انجام داده، اظهار کرد: مجلس ورود می‌کند، اگر اصلاح شد، تعامل خوبی با دبیرخانه و مدیران مناطق خواهد داشت، اما اگر اصلاح نشد از ابزار نظارتی و قانونی خود استفاده می‌کنیم.

این نماینده درخصوص علت رای‌آوری طرح‌های مخالف مناطق آزاد در مجلس گفت: قوانین مناطق آزاد به خوبی توسط دولت اعمال نمی‌شود.

وی در رابطه با طرح اصلاح قانون مناطق آزاد نیز اذعان داشت: حتما پیگیر این اصلاحیه هستیم و آن طور که به نفع کشور و مناطق آزاد باشد، تصمیم می‌گیریم.

احمدنژاد در پاسخ به این سوال که آیا این طرح باعث محدودیت سرمایه‌گذاران نمی‌شود، تصریح کرد: ما به دنبال محدودیت سرمایه‌گذاران نیستیم، بلکه می‌خواهیم شرایط را برای سرمایه‌گذاری بیشتر فراهم کنیم.

نماینده مردم خرمشهر در مجلس شورای اسلامی در پایان گفت: مجلس به دنبال آن است که امکانات لازم را برای توسعه و پیشرفت مناطق آزاد فراهم کند، مانند تصمیم مجلس قبلی که دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی را زیرمجموعه وزارت اقتصاد قرار داد. هر چند خود مدیران مناطق معتقدند که استقلال مالی و اداری‌شان از بین رفته، اما واقعیت آن است که این مجموعه با خارج کردن از زیرمجموعه مستقیم دولت، توسط مجلس بهتر کنترل می‌شود و راحت‌تر می‌توان به امور مدیریتی مناطق آزاد نظارت کرد.

نائب رئیس فراکسیون مناطق آزاد مجلس:
ضعف دولت و مدیریت در مناطق آزاد

یعقوب رضازاده نائب رئیس فراکسیون مناطق آزاد مجلس شورای اسلامی، از اقدامات مجلس یازدهم در شروع کار مجلس سخن گفت و تاکید کرد که به دلیل تازه کار بودن مجلس، ارتباط نمایندگان با مدیران مناطق آزاد چشمگیر نیست.

وی از ساختار مدیریتی در سطح کلان و خرد کشور گلایه کرد و نقش دولت را درخصوص عملکرد مناطق آزاد ضعیف می‌خوانند.

رضازاده گفت: ما در مجلس یازدهم فراکسیون مناطق آزاد و ویژه اقتصادی را تشکیل دادیم و در اولین جلسه، هیات رئیسه را تعیین کردیم. بعد از آن جلسه‌ای با حضور دکتر بانک و مدیران ارشد دولتی در کمیسیون تلفیق تشکیل شد و نمایندگان مناطق آزاد هر کدام به صورت جداگانه مشکلات خود را مطرح کردند و درخصوص وضعیت موجود منطقه خود سخن گفتند. واقعیت آن است که متاسفانه این مناطق با توجه به سیاست‌های کشور همسایه و شیوع بیماری کرونا وضعیت خوبی ندارند. به طور مثال منطقه آزاد ماکو فعالیت اقتصادی‌اش کمتر شده، منطقه آزاد جلفا هم به صفر رسیده و سایر مناطق هم شرایط تعریفی ندارند. ضمن اینکه مناطق ویژه اقتصادی مثل سلماس نیز همین رویه را دارند. ده سال است که منطقه ویژه اقتصادی سلماس افتتاح شده، اما از اسم منطقه ویژه فقط یک دیوار نیمه کاره، سیم خاردار و جدول‌کشی را می‌بینیم.

وی ادامه داد: متاسفانه انتظاری که مردم شهرستان‌های مرزی و محروم از مناطق آزاد و ویژه اقتصادی برای توسعه تجارت اشتغال جوانان صادرات داشتند، برآورده نشده است و در حقیقت سال۹۹ سال رکود کاری و اقتصادی و تجاری مناطق ویژه و آزاد است.

این نماینده ادامه داد: در جلسه‌ای که با دکتر بانک هم داشتیم تاکید شد که با تحریم‌های ظالمانه آمریکا و محاصره اقتصادی، بهترین وضعیت آن است که با ۱۵کشور همسایه روابط تجاری، اقتصادی داشته باشیم و مبادلات مرزی خود را از طریق بازارچه‌ها، پایانه‌ها و مناطق محروم و مرزی توسعه و افزایش دهیم.

رضازاده تاکید کرد: دولت می‌تواند با یک تلاش و مدیریت صحیح و مناسب، این رویکرد را درست کند؛ اما باید اذعان داشته باشیم که متاسفانه در حال حاضر مدیریت یکپارچه در مناطق آزاد اعمال نمی‌شود و ما با مشکلات عدیده‌ای مواجه هستیم. قطعا اگر مشکلات استان‌های مرزی و مناطق آزاد حل شود، سایر استان‌هایی که همجوار مناطق هستند، نیز مشکلات‌شان حل می‌شود.

نماینده مردم سلماس در مجلس شورای اسلامی در پاسخ به این سوال که چه چالش‌های قانونی درخصوص مناطق آزاد وجود دارد، گفت: وضعیت ارتباطات خارجی ما در گذشته بهتر بوده، ولی با وجود بیماری کرونا در سال۹۹ تقریبا تمام کشورهای دنیا این مشکل اقتصادی و تجاری را دارند. اما باید تاکید کنم که در کشور ما از سرمایه‌گذار و تولیدکننده حمایت نمی‌شود، بسته‌های تشویقی مثل معافیت مالیاتی و ارزی می‌تواند راهگشا باشد؛ ولی متاسفانه این هم به خوبی اداره نمی‌شود. در قضایای اخیر دیدیم که دولت تصمیمی گرفت مبنی بر ارائه ارز ۴هزار و دویست تومانی؛ این تصمیم نه تنها باعث توسعه اقتصادی کشور نشد، بلکه با واگذاری ارز ۴۲۰۰تومانی به عده‌ای خاص، هنوز هم این هزینه‌ها به سیستم اقتصادی کشور و تجاری کشور وارد نشده است؛ لذا ما با این مشکلات هم مواجه هستیم.

وی افزود: ما دو نوع مدیریت در سطح کلان و خرد داریم. واقعیت آن است که مدیریت سطح کلان در کشور ضعیف است و وقتی در سطح کلان ضعیف باشیم، در سطح خرد هم ضعیف خواهیم بود و این رویه در مورد منطقه آزاد کشورمان نیز وجود دارد.

رضازاده خاطرنشان کرد: در این شرایط دولت بایستی از سرمایه‌گذار و تولیدکننده حمایت کند، کارخانه‌هایی که تولید داخلی می‌کنند اکثرا توسط سیستم بانکی بدهکاری‌شان چندین برابر شده، به طوری که اکثر کارخانه‌ها تعطیل و توسط بانک‌ها توقیف شدند و این رویه طبیعتا به امر اشتغال و تولید صدمه وارد کرده است. اما بالاخره باید این مشکلات حل شود، دولت می‌تواند این وضعیت را درست کند به شرطی که مدیریتی صحیح وجود داشته باشد.

این نماینده ادامه داد: ما مشکل منابع و ذخایر در کشور نداریم، هر کجای کشور برویم خاک، آب، اقلیم مناسب، معادن و ذخایر ملی وجود دارد، اما یک مقدار عدم مدیریت و حیف و میل و اختلاس‌ها و رانت‌های طی سالیان گذشته باعث بی‌اعتمادی سرمایه‌گذار شد و به سیستم اقتصادی کشور لطمه وارد کرده است.

وی در پاسخ به این سوال که مجلس چه اقدام مثبتی در این سال‌ها برای مناطق آزاد انجام داده است، گفت: ما نمی‌گوییم اقدامات دولت یا مجلس گذشته درخصوص مناطق آزاد مردود است، بلکه می‌گوییم وقتی یک نگاه جدی به توسعه و رشد سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد وجود دارد، این اعتماد سرمایه‌گذار نباید به بی‌اعتمادی تبدیل شود. متاسفانه روابط ضعیف با کشورهای همسایه و بیماری کرونا و نقش کشورهای فرامنطقه در کشورهای همسایه ما باعث وقوع چنین مسائلی شده و لازم است که سیاست خارجی و دیپلماسی کشور به سمتی برود که مجددا این فعالیت‌ها در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از سرگرفته شود.

رضازاده در پاسخ به سوالی دیگر مبنی بر اینکه چرا طرح‌های مخالف مناطق آزاد مثل اصلاح قانون مناطق آزاد در مجلس رای می‌آورد، اظهار داشت: از مصوبه جدید کمیسیون اقتصادی مجلس راجع به اصلاح قانون مناطق آزاد اطلاعی ندارم، ولی نمایندگان مردم و ملت همه یک صدا و یک زبان خواهان توسعه و رشد سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد هستند و از سرمایه‌گذار و تولیدکننده هم حمایت می‌کنند.

وی ادامه داد: بیشتر از مجلس، نقش دولت و مدیریت مناطق آزاد را در این قضیه ضعیف می‌دانم.

رضازاده تاکید کرد: ما در مدیریت کشور مشکل داریم و همه چیز را حزبی و سیاسی می‌بینیم، در حالی که مسائل اقتصادی و مالی بایستی رویکرد اصلی برای حل مشکلات کشور و مردم باشد و این موضوع مبتنی بر نگاه سیاسی نباشد.

نائب رئیس فراکسیون مناطق آزاد مجلس شورای اسلامی در پایان در پاسخ به این سوال که چه میزان با مدیران عامل مناطق آزاد به عنوان نائب رئیس فراکسیون مناطق آزاد تعامل دارید، گفت: تعامل‌مان خوب است و ارتباطمان با مدیرعامل سازمان‌های مناطق آزاد ماکو و جلفا مناسب است، ولی چون از امور مجلس زیاد نگذشته است، این ارتباط چشمگیر نیست.

نماینده مردم قشم در مجلس:
مناطق آزاد، بهترین فرصت برای مردم و اقتصاد کشور

اما احمد مرادی نماینده مردم قشم در مجلس شورای اسلامی از منتقدین جدی مناطق آزاد است.

طبق گفته وی، مردم برخی مناطق آزاد واقعا مشکلات دارند و یک جایی به بهانه قانون و جای دیگر به دلیل برخوردهای سلیقه‌ای تحت فشار قرار می‌گیرند.

به اعتقاد مرادی، مجلس تاکنون اقدامات لازم و قانونی درخصوص مناطق آزاد را انجام داده و حالا نوبت به دولت است که اگر محدودیت قانونی می‌بیند، هرچه سریع‌تر به مجلس لایحه بدهد.

مرادی در گفت‌وگو با نشریه تاکید کرد: اگر از بومیان مناطق آزاد نظرسنجی کنیم، میزان نارضایتی‌شان را بیشتر متوجه می‌شویم. در این رابطه با آقای بانک هم صحبت کردیم، اما متاسفانه فایده ندارد و کسی گوشش شنوا نیست.

این نماینده گفت: منطقه آزاد به عنوان حیات خلوت دولت شده و من به عنوان یک نماینده منتقد جدی این رویکرد هستم.

وی در پاسخ به این سوال که به اعتقاد شما علت عدم کارآیی مناطق آزاد چیست، گفت: سوءمدیریت، عدم دلسوزی و عدم شناخت مشکلات مردم سبب ناکارآمدی مناطق آزاد شده است.

این نماینده مجلس از نبود تعامل میان مدیران مناطق آزاد با دیگر مسئولان گلایه کرد و اظهار نمود: یکی دیگر از علت ناکارآمدی مناطق آزاد، عدم تعامل مدیران مناطق با دیگر مسئولین استان است.

مرادی تاکید کرد: مدیر منطقه آزاد تصورش این است که چون از رئیس‌جمهور حکم گرفته، به هیچ کسی نباید پاسخگو باشد؛ از این رو متاسفانه مدیران مناطق با استاندار، فرماندار و نماینده تعامل ندارند و این موضوع تبدیل به معضل بزرگی در مناطق آزاد شده و باید در این خصوص فکر اساسی صورت بگیرد.

وی به اقدامات مجلس درخصوص مناطق آزاد اشاره کرد و گفت: البته مجلس اقداماتی صورت داده و طرح اصلاح قانون مناطق آزاد را کلید زده و در کمیسیون اقتصادی مجلس هم تصویب شده و ان‌شاالله به زودی بعد از چکش‌کاری‌های لازم به صحن علنی مجلس می‌آید.

مرادی ادامه داد: اگر اصلاح قانون صورت بگیرد و کمی مدیریت وجود داشته باشد، آنوقت می‌توان از مناطق آزاد به عنوان بهترین فرصت برای مردم و اقتصاد کشور استفاده کرد.

این نماینده مجلس افزود: به اعتقاد بنده منطقه آزاد باید صرفا به امور سرمایه‌گذاری و مسائل اقتصادی بپردازد؛ قانون هم اختیاراتی داده است، اما چون مدیران توانایی انجام امور و اهداف اصلی را ندارند، به حواشی می‌پردازند و می‌خواهند تمام اختیارات وزارتخانه‌ها را از آن خود کنند؛ در صورتی که گرفتن اختیارات بیش از حد، موجب دردسر بیشتر برای مردم می‌شود. لذا باید بپذیریم که دستگاه‌ها هر کدام جایگاه، وظایف و اختیارات خودشان را دارند. هر کدام از دستگاه‌ها باید وظایفشان را درست انجام دهند و در عین حال با یکدیگر تعامل داشته باشند تا مشکلات حل و زمینه پیشرفت و توسعه کشور فراهم شود.

وی در پاسخ به این سوال که چه چالش‌های قانونی وجود دارد که باعث محدودیت در مناطق آزاد شده است، تصریح نمود: درخصوص موانع قانونی دست دولت باز است و می‌تواند اگر محدودیتی وجود دارد، لایحه بدهد؛ اما باید اذعان کنم که همین قوانین موجود می‌تواند گره‌گشا باشد و من چیزی ندیدم که بخواهد بهانه برای عدم کارآیی مناطق آزاد از لحاظ قوانین باشد.

مرادی نمونه‌ای را مثال زد و گفت: گاها سرمایه‌گذار می‌خواهد برای فعالیت اقتصادی در منطقه آزادی مجوز بگیرد، اما آنقدر به او سختگیری می‌شود و حتی درخواست‌های شخصی صورت می‌گیرد که سرمایه‌گذار از شروع کار پشیمان می‌شود. طبیعتا این محدودیت‌ها به قانون ربطی ندارد و به مدیریت برمی‌گردد. این مسائل باعث شده در این سه دهه شاهد توفیقات قابل توجهی نباشیم.

وی در پاسخ به این سوال که در این سال‌ها مجلس چه اقداماتی درخصوص مناطق آزاد انجام داده است، اذعان داشت: مجلس کاری را که می‌بایست، انجام داده است. دولت لایحه افزایش مناطق آزاد را به صحن آورد، در حالی که همان میزانی که هستند کافی به نظر می‌رسید و در نهایت این مصوبه مورد تایید قرار نگرفت. مضاف بر آن دبیرخانه را زیرتشکیلات وزارت اقتصاد بردیم که کاملا ارتباط کاری دارد تا از ظرفیت‌ها این وزارتخانه مثل بانک مرکزی و گمرک به صورت مستقیم استفاده کنند.

نماینده مردم قشم در مجلس شورای اسلامی در پایان تاکید کرد: از سوی دیگر، خود دولت هم باید لایحه بدهد که بگوید موانع قانونی چیست، هر چند در این اصلاح جدید قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی، این موضوعات را نیز در مجلس بررسی می‌کنیم.

نماینده مردم رشت در مجلس:
نگاه مردد نمایندگان به مناطق آزاد

در ادامه، جبار کوچکی‌نژاد نماینده مردم رشت در مجلس شورای اسلامی نسبت به حواشی ایجاد شده برای منطقه آزاد انزلی گلایه کرد و از شرایط سخت گیلان سخن گفت.

وی در گفت‌وگو با نشریه تاکید کرد: ما در استان گیلان منطقه آزاد انزلی را داریم که برای شهر رشت و شهرهای دیگر در حوزه صادرات خصوصا رونق اقتصاد و اشتغال منطقه می‌تواند یک فرصت خوبی باشد. اما اخیرا این منطقه به دلیل رای دیوان دچار مشکلات اساسی شده و شش هزار هکتار از زمین‌های مناطق آزاد به سمت دهداری‌ها و بخشداری‌ها رفته و در واقع دیگر سرمایه‌گذاری و تولید را این منطقه آزاد ندارد.

کوچکی‌نژاد افزود: پیش از اینها دولت یک لایحه درخصوص توسعه محدوده منطقه داده بود تا موجبات چند برابر شدن ظرفیت‌های این منطقه در عرصه صادراتی و اشتغال‌زایی فراهم شود. اما بعد از تصویب این لایحه، شورای نگهبان ایراداتی گرفته است که می‌تواند ناشی از جوی باشد که در کشور بر علیه مناطق آزاد شکل گرفته و آن اینکه مناطق آزاد محلی برای واردات است. این موضوع باعث شده که نمایندگان مجلس یازدهم با تردید به مناطق آزاد نگاه می‌کنند؛ لذا با این نوع نگاه نمی‌توان کارهای اساسی را از طریق قانونگذاری پیگیری کرد. اگر نتوانیم لایحه دولت را به قانون تبدیل کنیم، قطعا منطقه آزاد انزلی تعطیل می‌شود؛ چراکه سرزمینی ندارد و دو هزار هکتار حداکثر حدود جغرافیایی این منطقه آزاد است.

این نماینده مجلس در ادامه تاکید کرد: تولید و صادرات بحث بسیار مهمی در گیلان است. با توجه به اینکه بحث تولید و صادرات نبض کشور است، توسعه در استان گیلان آن هم در بحث توسعه حوزه‌های منطقه آزاد به سود اقتصاد کشور است؛ چون وقتی تولیدکننده در منطقه آزاد مستقر شود، قدرت رقابت هم بیشتر می‌شود. بنابراین بهترین راهکار برای افزایش تولید و رقابت، توسعه منطقه آزد انزلی است و باید تاکید کنم که منطقه آزادی که فرودگاه و شهرک صنعتی نداشته باشد، منطقه آزاد کامل محسوب نمی‌شود.

وی در پاسخ به این سوال که علت عدم کارآیی مناطق آزاد چیست، گفت: مناطق آزاد در تمام دنیا براساس رشد اقتصادی کشور متبوع خود رشد می‌کنند، ما تحت فشار تحریم‌های سنگین هستیم و رشد و توسعه اقتصادی کشور به شدت آسیب دیده؛ این موضوع بر منطقه آزاد هم اثرگذار است و باید اذعان داشت که مناطق آزاد ما دچار مشکل شده و نمی‌تواند توسعه پیدا کرده و منابع مالی خوبی کسب نمایند. سرمایه‌گذاران نیز در این شرایط اقتصادی اصولا انگیزه کمی برای سرمایه‌گذاری دارند؛ چراکه شرایط حاکم، سخت و رشد اقتصادی منفی است. با این رویه خود به خود مناطق آزاد هم با محدودیت مواجه می‌شوند. مناطق آزاد غالبا در بخش تولید ضعیف هستند و صرفا به دلیل اینکه گردشگران داخلی می‌آیند و عوارضی از آنها می‌گیرند، درآمد کسب می‌کنند.

کوچکی‌نژاد درخصوص مدیریت مناطق آزاد اظهار کرد: ما در مجلس دهم تغییر قانون دادیم و دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی را زیرمجموعه وزارت اقتصاد قرار دادیم تا با نظارت بیشتر مجلس، شاهد ثبات مدیریتی در مناطق باشیم.

نماینده مردم رشت در مجلس شورای اسلامی تاکید کرد: منطقه آزاد قبلا زیرمجموعه مستقیم نهاد ریاست جمهوری بود، اما براساس قانون برنامه ششم تغییر قانون دادیم و حالا وزیر اقتصاد و دارایی موظف به پاسخگویی حوزه مناطق آزاد است و این باعث شده که ثبات مدیریتی در مناطق آزاد بیشتر و سلیقه‌های خاص که در مدیران زیاد بود، کمتر شود.

وی تاکید کرد: باید بپذیریم که این حق مجلس است که بخواهد مجموعه بزرگی مثل مناطق آزاد از نظم مالی برخوردار شود، یک حساب و کتابی داشته باشد، دستگاه نظارتی ورود کند و منابع مالی بررسی شود؛ این شاید از نظر مدیران مناطق به نحوی محدودیت مالی باشد، اما از نظر ما نمایندگان اجرای کامل قانون است.

کوچکی‌نژاد در پاسخ به این سوال که ارتباط شما با مدیر منطقه آزاد حوزه خود چگونه است، گفت: ارتباط بدی نداریم و تعامل برقرار است.

این نماینده مجلس در پاسخ به سوالی دیگر مبنی بر اینکه در مجلس چه تعداد طرح به نفع مناطق آزاد تصویب شده است، اذعان نمود: اصولا در مجلس چند بار قوانین مربوط به مناطق آزاد را تغییر دادیم و تشویق‌ها و معافیت مالیاتی برای مناطق آزاد را برقرار گذاشتیم؛ لذا مناطق آزاد به نحو مختلف همیشه مورد حمایت نمایندگان بوده است.

وی درخصوص چالش‌های قانونی مناطق آزاد گفت: مناطق آزاد ما محدودیتی ندارند، مشوق‌ها وجود دارد، اما واقعیت این است که در شرایط فعلی کشور سرمایه‌گذاری دچار مشکلاتی شده و بیشتر واردات ما از منطقه آزاد انجام می‌گیرد که این هم به دلیل شرایط پرتلاطم اقتصادی کشور است.

کوچکی‌نژاد به طرح اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی در مجلس نیز اشاره کرد و تصریح نمود: بنده مخالف این طرح هستم؛ چراکه این تصمیم منطقه آزاد را از هویت خودش خارج می‌کند. وقتی منطقه‌ای آزاد است که از مشوق‌ها و حمایت‌ها برخوردار شود، نه آنکه سرمایه‌گذار دچار محدودیت شود. واقعیت آن است که این طرح، مناطق آزاد را به سرزمین اصلی تبدیل می‌کند و این به ضرر سرمایه‌گذاری تمام می‌شود.

نماینده مردم رشت در مجلس شورای اسلامی در پایان در پاسخ به اینکه چرا حامیان مناطق آزاد درخصوص طرح‌های مخالفی که به مجلس می‌آید کاری نمی‌کنند، گفت: متاسفانه یک نگاه منفی در مجلس به منطقه آزاد وجود دارد و این تبلیغات هم وجود دارد که منطقه آزاد محلی برای واردات است؛ لذا باید این نگاه را اصلاح و به توسعه و آبادانی مناطق و به واسطه آن سرزمین اصلی توجه کرد.

نماینده مردم ورزقان در مجلس:
انتظار کارکرد ویژه از مجلس نداشته باشید

اللهوردی دهقانی نماینده مردم ورزقان در مجلس شورای اسلامی نیز در گفت‌وگو با نشریه از عدم الزام نقش کارکردی مجلس برای مناطق آزاد سخن گفت و تاکید کرد: قرار نیست هر مجلسی برای هر ارگانی کارکرد ویژه‌ای داشته باشد!

وی گفت: مناطق آزاد ما در کشور با رویکرد خاصی ایجاد شدند و آن اینکه سرمایه‌گذار برای فعالیت اقتصادی به مناطق جذب شود و سرمایه‌گذاران خارجی به این مناطق رفت و آمد داشته باشند. این رویکرد باعث شکوفایی اقتصادی و صنعتی کشور، درآمد ارزی و توسعه اشتغال می‌شود.

دهقانی ادامه داد: به صورت کلی اگر مناطق آزاد کشور به درستی مدیریت شوند، می‌توانند در شرایط فعلی برای جذب سرمایه‌گذار، صادرات و تامین مواد اولیه صنایع داخل کشور نقش بارز و مهمی ایفا کنند و امیدواریم در این جهت مناطق آزاد ما توسعه پیدا کند.

این نماینده مجلس خاطرنشان کرد: ما در منطقه آزاد به دلیل پتانسیل‌ها و مزیت‌های نسبی که ازجمله پتروشیمی، نفت و محصولات نفتی، مواد معدنی و سایر محصولات کشاورزی و... داریم، می‌توانیم دست بالاتری در دنیا داشته باشیم. امیدواریم مسئولان در این زمینه کمک کنند و این را هم بدانیم و بپذیریم که مناطق آزاد محلی برای فرار مالیاتی واردکنندگان و وارد کردن کالاهای نه چندان اساسی که مورد نیاز ضروری مردم است، نباشد؛ بلکه برعکس باید فرصتی برای توسعه صادرات و تولیدات صنعتی و نیمه صنعتی کشور باشد.

وی در پاسخ به این سوال که مناطق آزاد کشور چه چالش‌های قانونی دارند که مجلس بخواهد نسبت به حل آنها اقدام نمایند، تصریح کرد: کسانی که در مناطق آزاد سرمایه‌گذاری می‌کنند برای یک مدت خاصی معافیت‌هایی دارند، این موارد قانونی را نمی‌توان چالش و مشکل خطاب کرد. این امتیازات برای تسهیل سرمایه‌گذاری بوده و اگر فرصت و مدت زمان آنها سرآمده، سرمایه‌گذاران باید به قانون تمکین کنند و در رابطه با مالیات عملکرد خوبی نشان دهند؛ چراکه اینها منافع ملی کشور محسوب می‌شوند.

دهقانی به منطقه آزاد ارس اشاره کرد و گفت: برعکس برخی مناطق دیگر، منطقه آزاد ارس اولین منطقه آزاد از نظر تولیدات صنعتی و صادرات است و این پتانسیل را دارد که سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی در آنجا بیشتر سرمایه‌گذاری کنند و تولیدات صنعتی بیشتر شود که در نتیجه اینها اشتغال و ثروت آفرینی خوبی صورت می‌گیرد. لذا منطقه ارس یکی از موفق‌ترین مناطق آزاد کشور محسوب می‌شود.

این نماینده مجلس در پاسخ به این سوال که نحوه تعامل نمایندگان مناطق آزاد با مدیران مناطق چگونه است، گفت: این ارتباط خوب است، همه ما نقش حاکمیتی داریم و خادم جمهوری اسلامی هستیم. اگر مشکلاتی هم وجود داشته باشد، گوشزد می‌شود و نظارت‌ها صورت می‌گیرد؛ تلاش همه ما این است که از پتانسیل‌ها حداکثر بهره را ببریم و این استفاده به نفع تامین منافع و کسب ثروت برای کشور باشد.

وی در پاسخ به این سوال که مجلس به نفع مناطق آزاد چه اقداماتی انجام داده و می‌دهد، اظهار داشت: برای آنکه مناطق آزاد شکوفاتر شوند و نقش اساسی و راهبردی برای کشور ایفا کنند، نیاز به تسهیلات یا قانونگذاری است که قطعا مجلس در این رابطه موثر بوده و من‌بعد هم کمک‌های لازم انجام خواهد شد.

نماینده مردم ورزقان در مجلس شورای اسلامی در پایان تاکید کرد: اما قرار نیست که بعد از ۴سال که مجلس عوض می‌شود، برای هر ارگانی انتظار کارکرد ویژه‌ای داشته باشیم. مجلس یک نهاد حاکمیتی و نظارتی است و برای کل کشور در هر بخش که نیاز به قانونگذاری و نظارت باشد، وارد می‌شود. قطعا تعاملی که بین مجلس و نهادهای اجرایی صورت می‌گیرد، به همه بخش‌های کشور کمک خواهد کرد.

نماینده سابق لنگرود در مجلس:
توجه دولت به تولید درمناطق آزاد

اما به واسطه آنکه نمایندگان مجلس دهم تصمیماتی مهمی درخصوص مناطق آزاد گرفتند که شاید در نگاهی به ضرر این مناطق تمام شده و باعث محدودیت و عدم استقلال مدیران مناطق گردید؛ با یکی از نمایندگان حوزه انتخابیه لنگرود در مجلس دهم گفت‌وگو کردیم.

مهرداد بائوج لاهوتی در این گفت‌وگو از عدم خلاءهای قانونی مناطق آزاد سخن گفت و بر رویکرد تولیدزای مناطق آزاد در دولت روحانی تاکید کرد.

وی تصریح کرد: در این دولت تا حدودی بر فلسفه تشکیل مناطق آزاد توجه شد، ولی خب به هر حال مناطق آزاد ما در این سال‌ها از مسیر گذشته خودشان هم خارج شدند. مناطق آزاد فلسفه‌اش تولید است، به شرط آنکه شرایط واردات و صادرات را برای تولیدکننده سهل‌تر کنیم. طبیعتا تحریم‌هایی که حاکم شده، در عملکرد و عدم کارآیی مناطق آزاد بی‌تاثیر نبوده است؛ چراکه مناطق آزاد بیشتر به تجارت پرداختند؛ در پرداختن به تجارت هم نگاه به صادرات کاهش و نگاه به واردات افزایش پیدا می‌کند.

لاهوتی در ادامه افزود: باید اذعان داشت که مثلا برخی مناطق آزاد درآمدهایشان از واردات خودرو بود و اینگونه خود را اداره می‌کردند، اما اکنون از لحاظ منابع مالی در شرایط سخت‌تری هستیم؛ ولی این تهدید می‌تواند تبدیل به فرصت شود و در واقع موقعیتی است که می‌تواند مناطق آزاد را به هدف اصلی‌شان نزدیک کنند. لذا باید با وجود تحریم‌ها نگاه‌مان را بر تولید بگذاریم و سرمایه‌گذارانی که تمایل به سرمایه‌گذاری دارند، منابع خود را به داخل مناطق آزاد ببرند و از معافیت‌های که قانونگذار مشخص کرده، برخوردار شوند و بتوانند مناطق آزاد را به هدف اصلی‌شان که صادرات و ارزآوری است، برسانند.

این نماینده مجلس در پاسخ به این سوال که چه چالش‌های قانونی درخصوص مناطق آزاد وجود دارد، گفت: در قانون که مناطق آزاد مستثنی شده است، ولی با این حال خیلی فشار بود که مناطق آزاد از برخی معافیت‌ها برخوردار نشود، در صورتی که اگر از فلسفه مناطق آزاد بخواهیم معافیت‌ها را هم حذف کنیم، دیگر منطقه آزاد معنی ندارد. به هر حال در شرایط موجود معافیت‌ها وجود دارد و این مشکلاتی هم که در مناطق آزاد می‌بینیم به خاطر بالا رفتن قیمت ارز و مسائل اقتصادی است که در مجموع آسیبی در لایه‌های مختلف کشور به وجود آورد؛ مناطق آزاد هم از آن غافل نبودند. البته باید تاکید کرد که نیاز ارزی در مناطق آزاد زیادتر است و عمده تولید و سرمایه‌گذاری با ارز است که در شرایط فعلی دچار آسیب شدند.

وی در پاسخ به این سوال که نمایندگان مجلس چقدر توانستند طرح‌هایی تصویب کنند که به نفع مناطق آزاد باشد، اظهار کرد: هر جا ضرورت داشت که قانون مناطق آزاد اصلاح شود، نمایندگان این اقدام را انجام دادند؛ مخصوصا نمایندگان مناطق آزاد چون حوزه انتخابیه‌شان مناطق آزاد بوده با حساسیت بیشتری موضوع را دنبال و درخصوص بحث اشتغال هم بیشتر تلاش می‌کنند؛ ولی به صورت کلی اگر با این طرح بخواهیم این مشکلات را حل کنیم، بسیار سخت است. ضمن آنکه طبق قانون هم اگر جایی که نمایندگان طرح بدهند، افزایش مالی وجود داشته باشد، شوای نگهبان ایراداتی می‌گیرد؛ لذا عمدتا مجلس از طریق دولت و لایحه پیگیر مصوبات مربوط به مناطق آزاد است.

لاهوتی تاکید کرد: ما خلاء قانونی در مناطق آزاد نداریم، همین مشکلات اقتصادی که گریبانگیر کل کشور است، تحریم‌ها و محدودیت‌های ارز موجب ضربه زدن به مناطق آزاد شده است.

این نماینده مجلس دهم در پایان تاکید کرد: در مجموع به دلایلی که گفته شد، روی مناطق آزاد حساسیت است. در کشور هم دو نگاه وجود دارد، یک عده مناطق آزاد را برای کشور حسن و مزیت می‌دانند و معتقدند می‌توانند ارزآوری داشته باشد که البته این نگاه غلط هم نیست؛ چراکه مناطق آزاد می‌تواند پشتوانه اقتصادی کشور باشد؛ اما یکسری از کارشناسان معتقدند که مناطق آزاد با این روندی که در کشور داریم، آسیب می‌بینند و توفیقات قابل توجهی ندارند. اما باید تاکید کنم که در دنیا هم مناطق آزاد یک مزیت است و در سرزمین اصلی قانونگذار شرایط را برای واردات و صادرات فراهم و سرمایه‌گذار را از عوارض گمرکی و مالیات مواد اولیه معاف می‌کنند تا بتواند معافیت صادراتی باشد و ارز وارد کشور شود. لذا در کشور ما نگاه موافق و مخالف نسبت به مناطق آزاد وجود دارد که البته هیچ کدامشان هم غلط نیست؛ اما واقعیت آن است که در این دولت مناطق آزاد سعی کرد خود را به سمت تولید بکشد و باید به این موضوع توجه کنیم.

طرح‌های عمرانی مناطق آزاد در گفت‌وگو با مهدی رعیتی بررسی شد:

لزوم فعال کردن کریدورهای بین‌المللی لجستیکی در مناطق آزاد

گفت‌وگو:
طهورا کریمان

بارها اهداف شکل‌گیری مناطق آزاد بیان شده است؛ اهدافی که افزایش و توسعه صادرات، ایجاد اشتغال، جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و انتقال تکنولوژی، افزایش درآمدهای عمومی، افزایش توریسم، ارتقای جایگاه اقتصادی کشور و بهره‌مندی از اقتصاد رقابتی در اولویت‌اش است. از این رو ساخت و سازهای کارآمد و پروژه‌های عمرانی در مناطق، عامل اصلی پیشرفت مناطق آزاد قلمداد می‌شود؛ موضوعی که در صورت اجرا می‌تواند مناطق را به اهداف اولیه‌شان نزدیک کند.

مدیر سابق فنی، زیربنایی و محیط زیست دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در گفت‌وگو با نشریه از اولویت‌های شکل‌گیری مناطق آزاد سخن گفت و از انقلاب‌های عمرانی در جزیره قشم، احداث بزرگ راه‌ها و جاده‌ها خبر داد. مهدی رعیتی از اسکله رو-رو انزلی و اهمیت آن در اقتصاد بنادر گفت. همچنین طرح‌های مهم در مسیر توسعه جلفا و مرند از موضوعات قابل توجه وی بود.

رعیتی در این گفت‌وگو از اهمیت منطقه ماکو در اتصال کشور به غرب گفت و تاکید داشت که تکمیل کمربندی‌های جاده‌ای می‌تواند به توسعه و آبادانی مناطق کمک کند. وی خبر از حل مشکلات آب و برق در منطقه آزاد اروند و شهرهای آبادان و خرمشهر داد؛ موضوعی که می‌تواند کمترین اقدام در قبال منطقه جنگ زده ایران باشد.

در ادامه اقدامات صورت گرفته درخصوص پروژه‌های عمرانی در مناطق آزاد را از زبان مدیر سابق فنی و زیربنایی و محیط زیست دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی می‌خوانید.

اولویت‌های شکل‌گیری مناطق آزاد

محور تشکیل مناطق آزاد بر مبنای توسعه مناطقی است که از یکسری امتیازات سرزمینی برخوردار هستند و البته محرومیت‌هایی هم دارند؛ این دو مطلب در تشکیل منطقه آزاد و انتخاب محلی به نام منطقه آزاد در اولویت بوده است. مثلا چابهار در کنار این همه مزیت، محرومیت‌های قابل توجهی هم دارد؛ درخصوص اروند هم اگر بحث جنگ و خرابی‌اش را کنار بگذاریم، باید تاکید کنم که یک موقعیت سوق‌الجیشی استراتژیک به لحاظ ترانزیتی و ارتباطش با کشورهای حاشیه خلیج فارس و عراق دارد. بقیه مناطق آزاد هم به همین صورت است. ما مزایای مناطق آزاد را براساس اسناد و مطالعاتی که داشتیم در حوزه‌ها احصاء کردیم و براساس آن برنامه‌ریزی‌های مدونی انجام دادیم تا پروژه‌های عمرانی به ترتیب تعریف و براساس اولویت‌هایی که دارند، اجرا شوند. به فرض مثال در چابهار راه‌آهن چابهار-زاهدان که توسط دولت انجام می‌شود و بخشی‌اش هم مربوط به منطقه آزاد است، پروژه مهمی است، یا ایجاد زیرساخت‌هایی برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های صنعتی، مسکونی، گردشگری به طور مرتب انجام می‌شود، یا اینکه در کیش که اولویتش بحث گردشگری است پروژه‌های متعدد گردشگری به طور مداوم در حال انجام است. ترمینال فرودگاه با ظرفیت سالانه شش میلیون مسافر در حال توسعه است، باندهای فرودگاه در حال مرمت است و احداث باند جنوبی در دستورکار قرار دارد. در حوزه بندری اسکله ۳۵هزار تنی (ساخت جزیره مصنوعی) در سال قبل به بهره‌برداری رسید و حالا لایروبی‌اش در حال انجام است. زیرساخت‌های ارتباطی هم در حوزه نرم، هوشمندسازی و دسترسی سریع به اطلاعات و هم در حوزه سخت قضیه که آماده‌سازی و فراهم کردن زیرساخت‌هایی مثل برق و آب و... برای جزیره است، فراهم شده تا هم گردشگران و هم سرمایه‌گذاران و افرادی که آنجا را برای محل اقامت خود انتخاب می‌کنند، بتوانند استفاده کنند.

انقلاب عمرانی در قشم

در منطقه آزاد قشم هم شاهد یک انقلاب عمرانی بودیم. جزیره قشم به عنوان پهناورترین جزیره خلیج فارس با طول بیش از صد و ده کیلومتر شبکه راه‌ها و اتصال داخلی جزیره، هر روز تکمیل‌تر می‌شود. احداث بیش از ۸۰کیلومتر بزرگراه و راه اصلی در جزیره با توجه به محدودیت‌هایی که از نظر مصالح داریم، کار بزرگی بوده است.

بندر کاوه و بهمن به عنوان دو بندر اصلی جزیره در حال توسعه هستند؛ پروژه‌های توسعه‌ای خوبی هم در این دو بندر وجود داشته است. اسکله شهید ذاکری هم که پذیرای مسافرین، تجار و ساکنین جزیره است به طور مرتب فعال است و در هر چند دقیقه یک کشتی بین جزیره و بندرعباس رفت و آمد می‌کند و یک طرح توسعه‌ای خوبی برایش آماده شده و به زودی یعنی امسال یا در نهایت سال آینده استارتش زده می‌شود؛ چراکه زمین‌اش آماده تحویل و پیمانکارش انتخاب شده تا ان‌شاالله شروع به کار شود.

پیشرفت عمرانی در انزلی

در مجتمع کاسپین منطقه آزاد انزلی اسکله رو-رو را در حال اجرا داریم؛ راه‌آهن رشت-انزلی با کمک منطقه آزاد هم در حال اجراست و ان‌شاالله تا آخر دولت به بهره‌برداری می‌رسد. آن چیزی که در اختیار منطقه بوده، کلیه تملکات و رفع معارضین انجام و مصالحش تامین شده تا پیمانکارش کار را انجام دهد. منطقه آزاد انزلی چون با مشکلات تعیین حدود محدوده مواجه بوده، به آن صورت دوستان نتوانستند فعالیت زیادی را برنامه‌ریزی کنند؛ اما با این حال خیلی خوب و فعال بودند و الان اسکله کاسپین راه افتاده و بخش خصوصی به خوبی سرمایه‌گذاری می‌کند و پست اسکله‌هایی که بخش خصوصی باید انجام می‌داده، صورت گرفته و شاهد راه‌اندازی چندین پست اسکله هستیم. ۱۳پست اسکله در این منطقه داریم که تا الان ۳پست از آنها راه‌اندازی شده و این خودش یک ظرفیت بالایی برای تجارت منطقه و ایجاد کریدورهای بین‌المللی ترانزیتی بین ایران و کشورهای حاشیه خزر و حتی فرار از آن ایجاد می‌کند.

توسعه مسیر جلفا و مرند

در منطقه آزاد ارس پروژه‌های خیلی خوبی داشتیم، مهم‌ترین پروژه‌ای که ان‌شاالله تا پایان دولت به بهره‌برداری می‌رسد، مسیر جلفا و مرند است که به صورت کامل دو بانده می‌شود. زحمت این کار با وزرات راه بوده و حمایت مالی‌اش بیشتر با منطقه آزاد بوده و این منطقه هزینه‌های پروژه را تامین کرده است. در داخل خود منطقه هم پروژه‌های متعدد گردشگری داریم که واقعا جلفا را از آن حالتی که در قبل داشته، درآورده و به عنوان یک مقصد برای گردشگران داخلی و خارجی تبدیل کرده است.

اما آماری که در حوزه گردشگری دوستان به ما می‌دهند حاکی از ورود ۱۴میلیون مسافر به منطقه آزاد ارس در طول سال است. جاذبه‌های تاریخی و طبیعی و مراکز خریدی که با لطف قانون مناطق ایجاد شده، خیلی موثر بوده است؛ از طرف دیگر با توجه به رشد صنعتی و استقبال واحدهای صنعتی و استقرار در منطقه آزاد ارس ما شاهد به وجود آمدن نیاز برای آماده کردن و آماده‌سازی شهرک‌های صنعتی و مسکونی بیشتری بودیم که این کار در دستورکار منطقه و در حال آماده‌سازی است تا سرمایه‌گذاران و کارکنان و افرادی که برای اشتغال به منطقه آزاد ارس مراجعه می‌کنند، مشکلی درخصوص مسکن نداشته باشند. اکنون راه‌های ارتباطی منطقه کاملا بهسازی شده و جایگاه‌هایی که نیاز به تعویض داشته، انجام شده است؛ چراکه به هر حال این منطقه در نوار مرزی است و مشکل وجود رودخانه به عنوان مرز و وجود محیط کوهستانی منطقه بعضا تعویض جاده‌ها را برایمان سخت می‌کند.

اهمیت ماکو در اتصال کشور به غرب

در منطقه آزاد ماکو به عنوان دروازه ورود و خروج کشور و ارتباطی که کشور ما با ترکیه و اروپا به عنوان یکی از اصلی‌ترین نقاط ایران به غرب دارد، شبکه کمربندی و راه‌ها را تقریبا تا آخر امسال با ایجاد چند پروژه‌ای که داریم تمام می‌کنیم. کمربندی‌ها نقش مهمی در کاهش ترافیک و در ایمن‌سازی جاده‌ها دارند؛ نقش جاده هم که در توسعه معلوم و مبرهن است. اما ایجاد شهرک لجستیکی را در منطقه آزاد ماکو هم داشتیم. مناطق متعددی به حوزه لجستیک و حمل و نقل کمک می‌کنند و این موضوع می‌تواند زمان معطل ماندن صادرکنندگان را کم کند و رانندگان و کامیون‌هایی که بارشان را می‌خواهند خارج کنند، معطلی کمتری خواهند داشت.

اما مهم‌ترین پروژه منطقه، فرودگاه ماکو است. فرودگاه ماکو سه سال قبل به بهره‌برداری رسید، ولی بحث تکمیل و تجهیز کامل این فرودگاه همچنان ادامه دارد. سالانه دوستان تلاش می‌کنند که این فرودگاه به عنوان فرودگاه قابل و کامل خدمت‌رسانی کند.

مهم‌ترین ماموریت منطقه آزاد ماکو در این ایام و سال، بحث اتصال ریلی ایران به ترکیه است که طبق تفاهم و یادداشت تفاهمی که بین دو دولت تعیین شده، دولت ترکیه محلی را برای اتصال جدید راه‌آهن به ایران مشخص کرده است. لذا مطالعات این پروژه هم در حال انجام و نهایی شدن است. مسیرها و واریانس‌ها در آمده و به زودی ان‌شاالله مسیر نهایی انتخاب و تعیین می‌شود و با همکاری وزارت راه و دستگاه‌های دیگر استانی این پروژه را استارت شده می‌شود؛ چراکه این پروژه مهم برای رشد منطقه موثر خواهد بود و هم اینکه به اقتصاد ملی و توسعه صادرات کشور کمک می‌کند.

حل مشکلات آب و برق در منطقه آزاد اروند

منطقه آزاد اروند موقعیت ویژه‌ای برای ما دارد، وجود دو شهر آبادان و خرمشهر که به خاطر مشکلات جنگ تحمیلی و شرایط بد آب و هوا واقعا آنچنان که باید در مسیر توسعه قرار نگرفتند و بازسازی‌هایی که در آنجا انجام شده، کافی نبوده و متاسفانه در اروند حق مردم را ادان کردن خیلی سخت است. اگر بخواهیم حق مردم را در آبادان و خرمشهر ادا کنیم، بایستی یک حرکت جدید و نگرش جدید داشته باشیم. زحمات زیادی کشیده شده و پروژه‌های خوبی در حوزه اشتغال و ظرفیت‌سازی برای سرمایه‌گذاری در این سال‌ها در آبادان و خرمشهر انجام شده است.

پروژه‌های بزرگی هم در حوزه نفت و پتروشیمی صورت گرفته و اخبار خوبی از آنها شنیده‌ایم. در حوزه فولاد هم دو کارخانه بزرگ فولادی تا آخر امسال به بهره‌برداری می‌رسد؛ در حوزه کشتی‌سازی و صنایع دریایی هم چند کارخانه خیلی خوب ساخته شده و تعمیر کشتی‌هایی را داشتیم که آنجا فعال هستند.

صنایع تولیدی هم به خوبی مستقر می‌شوند؛ زیرساخت‌های خیلی مطلوبی نیز در حوزه شهرک‌های صنعتی منطقه آزاد اروند هم در آبادان و خرمشهر فراهم شده است. مشکل برق آبادان و خرمشهر در این مدت به هر نحوی که بوده، تلاش شده که هر سال مردم با مشکلات کمتری در این رابطه روبه‌رو باشند؛ اما به هر حال این مشکل هست ولی با توسعه شبکه و نوسازی شبکه و نصبGIS که وزارت نیرو تعهد کرده انجام دهد و منطقه آزاد زمین‌های این کار در اختیارشان گذاشت ان‌شاالله مشکل برق دیگر نخواهیم داشت.

در بحث آب هم سال گذشته کار خوبی انجام گرفت و آب به خرمشهر رسید؛ لذا با طرح غدیر هم مشکلات آبی دیگر نخواهیم داشت و در آینده نزدیک آب شیرین‌کن‌ها هم مستقر می‌شوند و برای آب شرب منطقه نیز دیگر مشکلی نخواهیم داشت. منتها باید بپذیریم که شرایط ویژه‌ای در محیط شهری آبادان و خرمشهر حاکم است؛ در عین حال دوستان برنامه‌ریزی مفصلی داشتند.

مورد دیگر موضوع فاضلاب است که بسیار در این دو شهر مهم است؛ وزارت نیرو کمک خوبی کرده و در جلسه گذشته که با کمیسیون عمران داشتیم، مقرر شد که ۵۰درصد از هزینه اصلاح، نوسازی و بازسازی شبکه در ده منطقه آبادان و خرمشهر توسط منطقه آزاد انجام شود و ۵۰درصد دیگر را دولت و شرکت آب وفاضلاب کشور تقبل کرد.

واقعیت آن است که این قضیه برای ما خیلی مهم بود تا بتوانیم زیرساخت خوب، به‌روز و کارآمد در حوزه فاضلاب تعریف کنیم؛ چراکه هم به لحاظ معیشتی مردم را دچار مشکل کرده و در زندگی روزمره مردم این منطقه خلل ایجاد کرده و هم اینکه جمع‌آوری آب‌های سطحی واقعا یک معضل بوده که ان‌شاالله بعد از اجرای این طرح مردم دیگر این مشکلات را نخواهند داشت. آب‌های سطحی بارندگی باعث می‌شد که مردم نتوانند به بیرون از خانه رفت و آمد کنند و این خیلی سخت و طاقت‌فرسا بود. لذا امیدواریم این موضوع و مشکل با اجرای این پروژه تا حد خیلی زیادی رفع و برطرف شود و دیگر شاهد آبگرفتگی‌ها و مسیر تردد مردم نخواهیم بود. بهسازی معابر شهری هم همواره در دستورکار منطقه آزاد اروند بوده و هزینه خیلی زیادی برایش کردند.

اما یک بحثی که جا دارد بگویم، بحث تامین سرانه است؛ ما در مناطق آزاد در حال نزدیک شدن به استانداردها هستیم. نسبت به بقیه مناطق کشور سرانه‌های‌مان در حال استاندارد شدن است؛ در فضاهای فرهنگی، تفریحی، ورزشی، سلامت و آموزشی این سرانه‌ها به میزان استاندارد خودش نزدیک می‌شود و ما برنامه‌مان این است که حتما تا آخر دولت در این حوزه بتوانیم ان‌شاالله به این هدفمان برسیم و سرانه‌های مورد نظر ما در همه حوزه‌ها ممتاز و به میزان استانداردش نزدیک‌تر شود.

کار بزرگ دیگر که در منطقه آزاد اروند انجام و فاز اولش اجرا شد و البته ادامه دارد و فاز دومش اتفاقا خیلی مهم است و در حال انجام است، بحث توانمندسازی روستایی‌هاست، چون در فاز اول ۱۱۰روستا را به لحاظ زیرساختی بهسازی کردیم، معابر اصلاح شد، در مسکن روستایی به شدت موفق بودیم و در ساخت مسکن خوب عمل کردیم؛ چراکه اعتباراتی با تخفیف ارائه شد، تسهیلاتی قابل توجه پرداخت شد و اینها موجب شد که زمینه مهاجرت معکوس از شهرها به روستاها برای مردم فراهم کنیم، مضاف بر اینها فضاهای عمومی در روستاها در حال بازسازی هستند مثل اماکن، مساجد، مدارس، خانه‌های بهداشت و...

امروز بیشتر روستاهای منطقه آزاد اروند دارای زمین ورزشی هستند و در این حوزه بهیاران، شوراهای روستا و دوستان ما در بنیاد مسکن خیلی کمک کردند و جای تقدیر و تشکر دارد. لذا برنامه‌های خیلی خوب و پروژه‌های دیگری در حوزه توانمندسازی منطقه آزاد روند بخصوص در جزیره مینو در حال برنامه‌ریزی است که به زودی استارت می‌خورد و مردم از مواهبش بهره‌مند می‌شوند.

بررسی علت ناتمامی پروژه‌های نیمه‌کاره

پروژه‌های نیمه‌کاره ما تا سال جاری خیلی کم بوده؛ پروژه‌های ما در بدو ورود مشکل بیرونی نداشتند و معارضی به وجود نمی‌آمد و بحث معارض ملکی یا شکایتی نبود. لذا ما پروژه نیمه کاره نداشتیم. پروژه‌های ما در موعد مقرر شروع می‌شدند و بعضا با تاخیر کمی به اتمام می‌رسیدند. لذا فکر نمی‌کنم با همه این مشکلاتی که به لحاظ اقتصادی وجود دارد، از برنامه‌مان انحراف قابل توجهی داشته باشیم و اگر هم هست، انحراف خیلی کمی در پیشرفت پروژه‌ها بوده است.

واقعیت آن است که پروژه‌هایمان به طور کلی رصد می‌شوند، پیشرفت‌های فیزیکی و مالی‌شان را بررسی می‌کنیم و در کل از پیشرفت پروژه‌ها راضی هستیم و به جز دو، سه پروژه که معارضی داشتند یا مشکلاتی بوده، البته یا در سال جاری تامین منابع مالی مشکل بوده است، بقیه پروژه‌ها موفق بودند. اما کار خوبی که در قشم انجام شده و سیاستگذاری که منطقه آزاد قشم توسط مدیرعامل پیاده کرده این بوده که پروژه جدید استارت نخورد، بلکه وقت خود را برای تکمیل پروژه‌های قبلی گذاشتند و انرژی‌شان را صرف تکمیل پروژه‌ها قدیمی و نیمه کاره قرار دادند. لذا اینگونه نبود که پروژه‌های جدید را استارت بزنند و پروژه‌های قدیمی معطل بماند و این موضوع قابل توجه است.

مشکلات تامین مالی و تحریم‌های اقتصادی

البته درخصوص تامین منابع مالی واقعیت آن است که تحریم‌های اقتصادی فشار زیادی آورده اما با مدیریت، همکاران نمی‌گذارند مشکلات زیاد شود و مناطق آزاد ما آسیبی از این جهت بخورند.

در دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد وظیفه ما سیاستگذاری و نظارت است؛ در حوزه سیاستگذاری آنچه که مورد توجه ریاست جمهوری و دبیر محترم شورایعالی بوده، پیگیری می‌شود در حوزه نظارت هم ما دنبال این بودیم که با ابزاری که داریم و استفاده از نرم‌افزارهای روز بتوانیم این نظارت را به حداکثر شکل ممکن خود برسانیم.

مناطق آزاد در اصل دروازه ورود تکنولوژی به کشور بودند و ما در این حوزه کار می‌کنیم، تکنیک‌هایی در که پروژه‌های عمرانی مناطق انجام می‌شود متمایزتر از آن چیزی است که در کشور وجود دارد. در حوزه ساخت مسکن الان منطقه آزاد قشم برنامه‌ای را اجرا می‌کند که قابل توجه است؛ ساختمانی که ساخته می‌شود پایان کارش با گرید باید باشد و رعایت اصول فنی و نکات ایمنی در ساخت و ساز رعایت می شود و این نوید ارتقای کیفیت را در ساخت ساختمان می دهد و باعث می‌شود مردم سازه‌ای را که خریداری می‌کنند با اطمینان بیشتری انجام شود و به کیفیت سازه و رعایت نکات فنی و ایمنی‌اش مطمئن باشند.

نماد همه این پروژه‌ها به لحاظ ظرفیت‌های علمی و تکنولوژی، ترمینال جدید فرودگاه کیش خواهد بود؛ برای اینکه بیشتر تجهیزات ترمینال داخلی است، البته گاها به خاطر آنکه نظر مهندسان و بهره‌برداران راجلب کنیم در بعضی جاها به لحاظ کیفیت مجبور بودیم از لوازم خارجی استفاده کنیم، ولی بیشتر تجهیزات داخلی است و خیلی خوب کار پیش رفت و تا آخر سال هم مردم می‌توانند استفاده کنند.

برای اینکه بتوانیم سهمی در بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی به دست آوریم و به برداشتن باری از دوش کشور کمک کنیم، در مناطق پروژه‌های زیربنایی را در سطح زیاد تعریف کردیم و حالا این پروژه‌ها در حال انجام است؛ اگر بتوانیم کریدورهای بین‌المللی لجستیکی را فعال کنیم، می‌توانیم دسترسی‌ها را نیز سهل نماییم.

وقتی به به نقشه ایران، منطقه، قاره و جهان نگاه کنیم، می‌بینیم که کشورمان دارای چه مزیتی از لحاظ لجستیکی است و نقاطی که مناطق آزاد کشور از آن خود کرده‌اند، چه امتیازاتی دارد. اگر ما بتوانیم محورهای بین‌المللی که می‌تواند در حوزه لجستیک به چابهار، قشم و اروند و بعد ماکو منتهی شود را فعال کنیم، بازاریابی بین‌المللی برایمان خیلی مهم می‌شود. لذا این گفتمان در دستورکار برای مناطق آزاد تعریف شده که دنبال بازاریابی در حوزه‌های بین‌المللی برای تحقق درآمدهای که در نظرشان است، باشیم و بتوانیم بازار و مبادی پیدا کنیم که در این فرآیند تکمیلی و زنجیره تکمیلی لجستیکی کشور کمک کند تا دسترسی‌ها سریع‌تر، آسان‌تر و مسیرهای جدیدی ایجاد شود.

معاون فنی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد اروند:

ورود پرقدرت قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) به منطقه آزاد اروند

گزارش:
مسعود گادار

معاون فنی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد اروند گفت: قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، تفاهم‌نامه ۲۰هزار میلیارد ریالی، زیرساخت‌ها در آبادان و خرمشهر را اجرایی می‌کند.
موعود شمخانی اظهار داشت: این سازمان تفاهم‌نامه ۲۰هزار میلیارد ریالی در راستای ایجاد زیرساخت‌ها در این منطقه با قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) منعقد نموده است.
وی افزود: تفاهم‌نامه ۲۰هزار میلیارد ریالی با قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) را برای ایجاد زیرساخت‌های آب و فاضلاب، احداث پل‌های شهرهای آبادان و خرمشهر، بهسازی معابر شهری و ساحل‌سازی کارون منعقد کردیم و از طی روزهای آینده این قرارگاه کار خود را در آبادان آغاز خواهد کرد.
شمخانی با اشاره به تفاهم‌نامه منعقده فی مابین سازمان منطقه آزاد اروند و قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) تصریح کرد: متاسفانه اکثر پروژه‌های عمرانی در آبادان به دلیل ناتوانی شهرداری این شهر متوقف شده و طی روزهای آینده با حضور رئیس قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) عملیات احداث معابر شهری در فازهای یک تا چهار ذوالفقاری، شطیط، علوانیه و فاز۲ امیرآباد آغاز می‌شود.
معاون فنی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد اروند با اشاره به مشکل اساسی آبادان در حوزه معابر گفت: برای رفع این مشکل در آبادان، ۶طرح در نظر گرفته شده که تاکنون این طرح‌ها ۲۵درصد پیشرفت فیزیکی داشتند؛ در صورتی که اگر شهرداری ضعف اجرایی نداشت، درصد پیشرفت پروژه‌ها به مراتب بیشتر می‌بود و مردم آن را لمس می‌کردند و رضایت‌مندی آنها به مراتب بیشتر می‌شد.
وی افزود: تفاهم‌نامه‌ای با اعتباری بالغ بر هزار و ۶۰۰میلیارد ریال با قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) منعقد شد تا طرح‌های باقیمانده به سرانجام برسد؛ ضمن اینکه این قرارگاه ۲۰۰میلیارد ریال علاوه بر آن تفاهم‌نامه نیز برای لکه‌گیری آسفالت سطح شهر در نظر گرفته است.
شمخانی گفت: امیدواریم قرارگاه قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) برای آبادانی آبادان حتی خارج از چارچوب تفاهم‌نامه گامی بلند بردارد.

راه‌اندازی درگاه الکترونیک شفاف‌سازی پروژه‌های عمرانی سازمان منطقه آزاد اروند

معاون فنی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد اروند ادامه داد: به زودی منشور کاری پروژه‌های عمرانی سازمان منطقه آزاد اروند در محدوده منطقه با ایجاد یک درگاه الکترونیکی به منظور شفاف‌سازی در اختیار عموم قرار می‌گیرد.
شمخانی با اشاره به برنامه‌های در نظر گرفته شده جهت شفاف‌سازی تصریح کرد: این درگاه الکترونیک جهت اطلاع‌رسانی از مشخصات و همچنین درصد پیشرفت پروژه‌ها، مشخصات پیمانکاران، ناظران و مجریان پروژه‌ها، اعتبار و نحوه هزینه‌کرد هر کدام از آنها راه‌اندازی می‌شود.
وی اظهار داشت: با راه‌اندازی این سامانه، شفافیت و کلیه عملکرد و اقدامات معاونت فنی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد اروند از قبیل مناقصات، مزایدات، فرآیندها و... در معرض دید دستگاه‌های نظارتی و عموم مردم قرار می‌گیرد.
شمخانی بیان کرد: هیچ چیز پنهانی از مردم نداریم، اقدامات خوب را تشویق و رسانه‌ای می‌کنیم و نقاط ضعف و کم‌کاری‌ها را نیز از جانب هر کسی که باشد، منعکس خواهیم نمود.

تحقق طرح‌های توسعه‌ای فرودگاه بین‌المللی آیت‌الله جمی(ره) آبادان

معاون فنی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد اروند گفت: توسعه فرودگاه بین‌المللی آبادان یکی از مهم‌ترین اهداف سازمان منطقه آزاد اروند بود که اکنون با احداث ترمینال دوم و بهسازی ترمینال قدیم این فرودگاه، به این هدف رسیده‌ایم.
شمخانی اظهار داشت: توسعه زیرساخت‌ها، تجهیزات و امکانات رفاهی به عنوان اصلی‌ترین دغدغه سازمان منطقه آزاد اروند در فرودگاه بین‌المللی آیت‌الله جمی(ره) آبادان مورد توجه قرار گرفت که در همین راستا همزمان با انجام سایر طرح‌های عمرانی در این فرودگاه، به صورت مشارکتی نیز ترمینال جدید مسافری احداث و ترمینال قبلی نیز نوسازی شد.
وی با اشاره به اختصاص هزار و ۱۰۰میلیارد ریال اعتبار برای احداث سالن شماره۲ فرودگاه آبادان اذعان نمود: پیش‌بینی‌های اولیه در ساخت فرودگاه آبادان براساس کاربری فرامنطقه‌ای بود که در همین راستا انعقاد تفاهم‌نامه مشارکتی ۵۰درصدی بین سازمان منطقه آزاد اروند و شرکت فرودگاهی کشور، ترمینال جدید مسافری این فرودگاه به شکل کاملا مدرن احداث و آماده بهره‌برداری شد.
شمخانی با اشاره به اختصاص اعتبار ۳۰ میلیارد ریالی جهت خرید دستگاه ILS در فرودگاه آبادان اظهار داشت: در سال ۹۲ هیات مدیره سازمان منطقه آزاد اروند در بدو ورود، نخستین چک خود را جهت تجهیز فرودگاه آبادان و خرید دستگاه ILS برای پیشگیری از لغو پروازها در هنگام گرد و خاک و دیگر شرایط نامساعد جوی صادر کرد زیرا یکی از نقص های اساسی فرودگاه آبادان به شمار می رفت.
معاون فنی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد اروند، مساحت ترمینال دوم فرودگاه آبادان را هفت هزار و ۲۰۰متر عنوان کرد و گفت: با توجه به انجام تعهدات سازمان منطقه آزاد اروند و تکمیل عملیات ساختمانی، این سالن هم‌اکنون آماده بهره‌برداری است تا به ظرفیت فرودگاه اضافه شود.
وی تصریح کرد: با جداسازی پروازهای خارجی در ترمینال قدیم، علاوه بر افزایش کارایی و تسهیل خدمات به مسافران، امکان ارائه خدمات کارگو و پروازهای همزمان بیشتر نیز فراهم می‌شود و این فرودگاه نقش بارزی در صنعت حمل و نقل هوایی کشور ایفا خواهد نمود.
شمخانی با اشاره به نیاز ترمینال باری در فرودگاه آبادان تصریح کرد: با توجه به نیاز مبرم فرودگاه بین‌المللی آیت‌الله جمی(ره) آبادان، ترمینال باری با اعتبار ۶۰میلیارد ریال به صورت مشارکتی با شرکت فرودگاهی کشور در این فرودگاه احداث شد.
معاون فنی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد اروند افزود: مساحت خالص ترمینال جدید ۷۲۰۰مترمربع، شامل یک فضای مرکزی و دو گوشواره شرقی و غربی است که هسته مرکزی در راستای سالن اصلی و گوشواره‌ها به ترتیب برای فضاهای اداری و خدماتی(کافی‌شاپ و رستوران) در نظر گرفته شده است.
وی با اشاره به ساماندهی فضای سبز فرودگاه آبادان تاکید کرد: ۱۸ الی ۲۰هکتار فضای سبز در حالی ساماندهی شد که سال‌ها برای این ساماندهی بین فرودگاه و شهرداری آبادان اختلاف بود و اکنون بعد از ساماندهی این فضای سبز، ورودی شهر از مسیر هوایی برای مسافران جذاب‌تر به نظر می‌رسد.
شمخانی با تاکید بر لزوم توجه به توسعه فرودگاه آبادان گفت: این سازمان بعد از شش سال، تمامی برنامه‌های خود در راستای توسعه فرودگاه بین‌المللی آیت‌الله جمی (ره) آبادان را اجرایی کرده است و بعد از افتتاح ترمینال جدید، وارد فاز نگهداری و بهره‌برداری خواهیم شد.

فرو ریختن دیوار، پنج مهری دیگر برای آبادان از حصر سیل بود

معاون عمرانی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد اروند ادامه داد: در زمان سیل سال گذشته، سه کیلومتر از دیوار حائل آبادان با سرزمین مادری تخریب شد تا در کمال امنیت، آب وارد آبادان نشود.
موعود شمخانی افزود: سیل سال گذشته شرایط سخت و فوق بحرانی را بر منطقه تحمیل کرد ولی در چنین شرایطی، اتخاذ تصمیمات سخت اما مهم و درست بر مبنای داده‌های علمی بسیار حائز اهمیت بود.
وی اظهار کرد: متاسفانه خروجی‌های خرمشهر–اهواز، جاده امام صادق(ع) و محور آبادان به اهواز توسط سیل بسته شده بودند و فقط یک راه خروجی برای منطقه باقی مانده بود.
معاون عمرانی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد اروند افزود: تنها خروجی منطقه محور آبادان–ماهشهر بود که باید برای حفظ آن بهترین راهکار را ارائه می‌دادیم.
شمخانی تصریح کرد: متاسفانه آب از طریق هور شادگان وارد این محور شد و خروجی آب از زیر جاده توسط کانال‌ها نیز محدود بود.
وی با اشاره به تصمیم‌گیری ستاد بحران استان خوزستان در جلسه شادگان گفت: در این جلسه تصمیم گرفته شد سه کیلومتر از مجموع سی کیلومتر دیواری که دور آبادان کشیده شده بود، تخریب شود تا آب از این منطقه با سهولت عبور کند.
معاون عمرانی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد اروند بیان کرد: ما در تصمیمی سخت ولی در نهایت تدبیر، سه کیلومتر از دیوار را فدای شهر کردیم تا آب وارد جاده آبادان–ماهشهر نشود و حتی با این کار مانع ورود قطره‌ای آب به شهر شدیم.
شمخانی گفت: بدون شک اگر این تصمیم اجرایی نمی‌شد، آب وارد شهر می‌شد و پیامدهای سختی برای شهروندان داشت.
وی درخصوص عدم بازسازی سه کیلومتر دیوار تخریب شده گفت: جاهایی که مانع طبیعی وجود دارد نیازی به حصارکشی نیست و آبی که در آن منطقه ورود کرد باعث ایجاد مانع طبیعی شده است.
معاون عمرانی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد اروند در پاین خاطرنشان کرد: سازمان منطقه آزاد اروند برای ایجاد امنیت در منطقه از هیچ تلاشی دریغ نخواهد کرد؛ ما در سیل جهادی ایستادیم و جهادی هم اعلام می‌کنیم عملکردی سریع، حیاتی و مدبرانه در زمان سیل داشتیم.

معاون سرمایه‌گذاری و توسعه کسب و کارهای سازمان منطقه آزاد اروند:

ایجاد پروازهای خارجی، ظرفیت بی‌بدیل فرودگاه بین‌المللی آبادان

معاون سرمایه‌گذاری و توسعه کسب و کارهای سازمان منطقه آزاد اروند گفت: فرودگاه بین‌المللی آیت‌الله جمی(ره) آبادان ظرفیت ایجاد پروازهای خارجی را دارد.

سیدعلی موسوی در همایش آژانس‌های گردشگری منطقه آزاد اروند و شهرهای شادگان و ماهشهر که با حضور مدیرکل فرودگاه‌های استان خوزستان، آبادان و مدیر شرکت هواپیمایی کارون در هتل کاروانسرای آبادان برگزار شد، افزود: منطقه آزاد اروند دارای ظرفیت‌های متفاوتی در زمینه گردشگری و تجارت است که با ایجاد پروازهای خارجی می‌توان از فرودگاه بین‌المللی آبادان به عنوان یک ظرفیت در جهت افزایش سرمایه‌گذاری‌ها و توسعه گردشگری بهره برد.
وی خاطرنشان کرد: ایجاد خط پرواز خارجی در مسیر آبادان–استانبول، آبادان–دبی، آبادان–قطر، آبادان–بیروت، آبادان–گرجستان و آبادان–مسکو زمینه‌ساز صادرات کالا، ورود کالای همراه مسافر و افزایش تعداد سرمایه‌گذاران به اروند می‌شود.
موسوی بیان کرد: سالانه بیش از یک میلیون گردشگر عراقی وارد منطقه آزاد اروند شده که با افزایش پروازهای داخلی و ایجاد پروازهای خارجی می‌توان در جهت رونق اقتصادی و توسعه گردشگری منطقه از آن بهره‌مند شد.
وی با اشاره به تامین اعتبار بیش از هزار میلیارد ریال توسط سازمان منطقه آزاد اروند در فرودگاه اظهار داشت: با بهره‌برداری از پایانه مسافری جدید فرودگاه آبادان، نیاز این فرودگاه به تقویت و افزایش پروازهای داخلی به ویژه در مسیر تهران برای استفاده فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران رفع می‌شود.
معاون سرمایه‌گذاری و توسعه کسب و کارهای سازمان منطقه آزاد اروند یادآور شد: ورود گردشگران عراقی به منطقه فرصتی بی‌بدیل است که با توجه به همجواری منطقه آزاد اروند با استان بصره عراق و ظرفیت ورود ۴٫۵میلیون نفر گردشگر عراقی آن هم بدون روادید و پایین‌تر بودن قیمت بلیط پروازهای خارجی در ایران، ظرفیت لازم برای استفاده گردشگران خارجی به ویژه عراقی‌ها از پروازهای خارجی فرودگاه آبادان وجود دارد.

در نشست با مدیرکل کتابخانه‌های استان خوزستان مطرح شد:

ارتقای سطح کیفی کتابخانه‌های عمومی منطقه آزاد اروند

به منظور رشد و ارتقای سطح کیفی کتابخانه‌های عمومی سطح منطقه، جلسه بررسی ظرفیت‌های موجود در سازمان منطقه آزاد اروند برگزار شد.
در این نشست که با حضور مدیرکل کتابخانه‌های استان خوزستان، مدیر توسعه فرهنگی و هنری سازمان منطقه آزاد اروند و نمایندگانی از شهرداری‌های آبادان و خرمشهر برگزار شد، ضمن معرفی برنامه‌های کتابخانه‌های منطقه، موضوع ارتقاء و برپایی رویدادهای فرهنگی و هنری مورد بحث و ارزیابی قرار گرفت.
بنا بر این گزارش، برگزاری برنامه‌های متنوعی نظیر مسابقات و سرگرمی، قصه‌خوانی و... در محل کتابخانه‌های عمومی ازجمله پیشنهاداتی بود که در این نشست مورد توجه مسئولین قرار گرفت.
گفتنی است، براساس قانون مجلس شورای اسلامی، نیم درصد از درآمدهای شهرداری‌ها باید به کتابخانه‌های عمومی تعلق گیرد که با توجه به معوقات چندین ساله شهرداری‌های منطقه آزاد اروند، مصوب شد این مبالغ پرداخت و پس از این نیز به شکل منظم و مستمر این فرآیند بدون وقفه انجام گردد.

اخبار منطقه آزاد اروند

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند اظهار داشت:

ضرورت تامین منابع مالی دولتی جهت ایجاد زیرساخت‌ها در اروند

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند گفت: درآمدهای سازمان منطقه آزاد اروند به تنهایی جوابگوی ایجاد زیرساخت‌ها نیست و نیاز به تامین منابع مالی از سوی دولت است.
اسماعیل زمانی در همایش نقش عشایر در دفاع مقدس گفت: مجموع درآمد منطقه آزاد اروند در هفت سال گذشته ۳۰هزار میلیارد ریال بوده که ۷۰درصد این درآمد صرف اجرای طرح‌های عمرانی توسعه زیرساخت‌های سرمایه‌گذاری شده است.
وی افزود: برای احداث زیرساخت در بخش آب و فاضلاب به دلیل شرایط جغرافیایی و نداشتن شیب، بیش از ۴۰هزار میلیارد ریال اعتبار مورد نیاز است که این مبلغ در توان سازمان منطقه آزاد اروند نیست؛ لذا دولت باید در این زمینه توجه ویژه داشته باشد.
زمانی اظهار داشت: در حوزه خدمات شهری و از محل درآمدهای سازمان منطقه آزاد اروند شش هزار میلیارد ریال به شهرداری‌های آبادان و خرمشهر تزریق شده است.
مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند افزود: دولت برای ایجاد زیرساخت‌ها در آبادان و خرمشهر باید در تامین منابع مالی کمک کند، زیرا با این درآمد نمی‌توانیم پروژه‌های بزرگی مانند ساحل‌سازی‌ها و زیرساخت‌های شهری را اجرایی کنیم.
وی تصریح کرد: در منطقه آزاد اروند حدود ۵۰کیلومتر ساحل رودخانه‌ای وجود دارد که نیاز به ساماندهی دارد و برای آن نیاز به منابع مالی داریم؛ ما توانسته‌ایم در چند سال گذشته و با اعتبار سه هزار میلیارد ریال روستاهای تحت پوشش خود را ساماندهی کنیم.
زمانی گفت: در حوزه درمانی نیز هزار و ۵۰۰میلیارد ریال به بیمارستان‌ها و مراکز درمانی اختصاص داده شد، در حوزه آموزش و پرورش و ساخت مدارس نیز تاکنون ۵۰۰میلیارد ریال اعتبار از سوی سازمان منطقه آزاد اروند اختصاص داده شد.
رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد اروند در پایان بیان کرد: کل درآمد ۱۵سال سازمان منطقه آزاد اروند به ۲۰درصد درآمد یک سال کارخانه فولاد خوزستان است، این کارخانه سال گذشته ۱۲۰هزار میلیارد ریال درآمد داشت در صورتی که مجموع درآمد سازمان منطقه آزاد اروند در ۱۵سال اخیر ۳۰هزار میلیارد ریال بود که قابل مقایسه نیست.

معاون سرمایه‌گذاری و توسعه کسب و کارهای سازمان منطقه آزاد اروند اعلام کرد:

رایزنی جهت برقراری مبادلات تجاری میان منطقه آزاد اروند و برزیل

معاون سرمایه‌گذاری و توسعه کسب و کارهای سازمان منطقه آزاد اروند از رایزنی برای ایجاد مبادلات تجاری این منطقه با کشور برزیل در زمینه‌های مختلف اقتصادی خبر داد.
سیدعلی موسوی اظهار کرد: طی روزهای اخیر با پیگیری‌های معاونت فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد ارند، شهرداری آبادان و فرمانداری آبادان دیداری با «رودریگو دی آزر دوسانتوس» سفیر برزیل در جمهوری اسلامی ایران صورت گرفت و پیوند خواهرخواندگی منعقد شد.
وی افزود: در این دیدار خوشبختانه مباحث تجاری، صنعتی و اقتصادی نیز مطرح شد که مورد استقبال سفیر برزیل قرار گرفت.
معاون سرمایه‌گذاری و توسعه کسب و کارهای سازمان منطقه آزاد اروند با تاکید بر اشتراکات منطقه آزاد اروند و شهر سانتوز برزیل، عنوان کرد: مقرر شد در زمینه تولید مواد غذایی ازجمله قهوه و شکر و همچنین مواد پروتئینی همچون گوشت قرمز و سفید همکاری دوجانبه صورت بگیرد.
موسوی در ادامه سخنان خود با اشاره به همکاری‌های منطقه آزاد اروند و برزیل در حوزه انرژی، توضیح داد: درخصوص توسعه مینی پالایشگاه‌ها موارد تخصصی خوبی مطرح شد که مورد استقبال سفیر برزیل قرار گرفت.
معاون سرمایه‌گذاری و توسعه کسب و کارها سازمان منطقه آزاد اروند با بیان اینکه مونتاژ دستگاه ایکس‌ری در منطقه آزاد اروند از دیگر موضوعات مورد مذاکره در دیدار با سفیر برزیل بود، تصریح کرد: سفیر بزریل قول داد در کنار موضوعات این تفاهم‌نامه، از طریق برگزاری نمایشگاه‌ها و همایش‌های دوجانبه برای سرمایه‌گذاران، در موضوعات صنعت، تجارت و گردشگری ارتباط اثربخش ایجاد شود.

هفته‌نامه اقتصادی، اجتماعی
صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مرضیه حسینی
زیرنظر: شورای سردبیری
www.freezonesnews.com
اخبار مناطق آزاد
گزارش
آدرس دفتر مرکزی: تهران، میدان هفت تیر، ابتدای خیابان قائم مقام فراهانی، خیابان مشاهیر، پلاک ٦٤، واحد ٥
تلفن: ٨٨٨٤١٦٤٨ فکس: ٨٨٨١٤٧٣٣
چاپ: گل آذین - ٦٦٧٩١٣٦٩ بازرگانی و توزیع: موسسه آزاد کهن قشم

نقش موثر مناطق آزاد در توسعه اقتصاد درون‌زا و درون‌محور ایران:

مناطق آزاد مهم‌ترین نوآوری نهادی در اقتصاد جهان

گزارش:
مرضیه حسینی

نقش مناطق آزاد در تمام دنیا با محوریت تقویت اقتصاد کشورها و ایجاد تعامل و تجارت خارج از چارچوب‌های تعریف شده در داخل سرزمین‌های اصلی با کشورهای مختلف ترسیم گردیده است.

در ایران نیز اهداف تعریف شده و قوانین جاری کشور برای مناطق آزاد، بر نقشی تعیین کننده در اقتصاد ملی و فراملی دلالت می‌نماید که به گونه‌ای براساس منطق جهانی اقتصاد همه‌گیر و آزاد پیش‌بینی شده‌اند تا در شرایط سخت نیز بتوانند ارتباطات کشور را در عرصه‌های اقتصاد بین‌الملل فعال نگه داشته و با مدیریت صحیح و بهره بردن از تمامی ظرفیت‌های قانونی این مناطق، بتوان مناطق آزاد را به خط مقدم کمک به اقتصاد درون‌زا و درون‌محور و از قطب‌های توسعه و ترویج اقتصاد صادرات‌محور کشور بدل نمود.

در کشورمان به واسطه گستره متنوع مناطق آزاد در مجاورت مرزهای شمال، جنوب، غرب و شرق می‌توان امیدوار بود که در ارتقای سطح تبادلات اقتصادی منطقه‌ای، مناطق آزاد بتوانند پیشگامان بازگشت ثبات و رشد برای اقتصاد منطقه‌ای کشور باشند. این مهم در صورتی قابلیت اجرایی خواهد داشت که نسبت به محدودیت‌های ایجاد شده و تعمیم دستورالعمل‌های وضع شده در سرزمین اصلی به این مناطق، تجدیدنظر جدی صورت پذیرد.

بی‌تردید تعمیم و تسری قوانین و آیین‌های خلق‌الساعه و جدیدالوضع در سرزمین اصلی به مناطق آزاد، ایجاد محدودیت‌های غیرضروری، قطعا موجب کاهش اثرگذاری مطلوب و کارآیی مورد انتظار این مناطق بوده و نوعی خودتحریمی و عامل بازدارنده در استفاده از ظرفیت‌های موجود می‌باشد که امید است با درایت و برنامه‌ریزی مناسب بتوان نسبت به اصلاح و جلوگیری از اینگونه رویه‌های بازدارنده اقدام نمود.

مناطق آزاد به طور قطع بیشترین و مناسب‌ترین امکانات کشور برای کمک به کاهش فشار محدودیت‌های تحریم در جهت نیل به اهداف اقتصاد مقاومتی در ارتقای کیفی کالای ایرانی برای ورود به بازارهای جهانی را دارا می‌باشند. با توجه به ظرفیت ایجاد شده در مناطق آزاد در بستر تجارت آزاد با مبادلات بین‌المللی با کشورهای همجوار منطقه‌ای و از طریق آنها با سایر کشورها؛ بهترین کانال‌های موجود برای تامین مواد اولیه، تجهیزات و قطعات موردنیاز صنایع مختلف، خصوصا مواردی که به واسطه تحریم‌ها تهیه و انتقال آنها به داخل کشور با مشکل مواجه می‌گردد، خواهند بود.

ظرفیت‌سازی برای مناطق آزاد از مهم‌ترین فرصت‌های اقتصادی کشور برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی است. به واقع بخش تامین منابع مالی خارجی در بند۱۱ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی که از حلقه‌های مفقوده در مناطق آزاد است را باید از راه جذب سرمایه‌گذاری خارجی و با مشارکت بخش خصوصی داخلی برجسته نمود و ازجمله مواردی است که خلاءهای ناشی از اجرای این بند را در مناطق آزاد در سال‌های اجرای اقتصاد مقاومتی در کشور در مقایسه با مناطق آزاد موفق دنیا نشان می‌دهد.

مناطق آزاد باید یک اهرم اقتصادی فراملی برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی باشند و از طریق آن است که می‌توان اقدام و عمل را در حوزه تولید و اشتغال به درستی محقق کرد و خلاءهای موجود را درحوزه‌های زیرساختی و زیربنایی پیشرفته متناسب با رویکرد توسعه از منظر جذب منابع مالی خارجی و مشارکتی با سرمایه‌گذاران ایرانی مرتفع کرد.

ایجاد منطقه آزاد؛ راهکار جهانی جذب سرمایه‌گذار خارجی

تجارت آزاد یکی از عوامل عمده تاثیرگذار بر رشد اقتصادی است. در این بین مناطق آزاد تجاری-صنعتی می‌توانند نقش بسزایی در راستای توسعه تجارت داشته باشند.

توسعه اقتصادی، نیازمند سرمایه‌گذاری در بخش‌ها و فعالیت‌های مختلف اقتصادی است و بدون سرمایه‌گذاری در طرح‌های زیربنایی و روبنایی نمی‌توان انتظار گسترش، اشتغال، تولید و رفاه اقتصادی را داشت و در این میان یکی از راه‌های مفید و مناسب بدین منظور، ایجاد مناطق آزاد تجاری-صنعتی است.

مناطق آزاد در دنیا سابقه قدیمی دارند، ولی رشد اقتصادی جهان و لزوم توجه به مزیت‌ها، کاهش قیمت تمام‌شده و بازاریابی برای محصولات کشورها از سال ۱۹۶۰ به بعد وارد مرحله جدیدی شده است که جذب سرمایه‌گذاری خارجی را با هدف تشویق، توسعه صادرات کالا و خدمات و کسب درآمدهای ارزی از اولویت خاصی برخوردار کرده است.

کشورهای در حال توسعه از طریق جذب سرمایه‌گذاری‌ها سعی کرده‌اند تا با تامین نیازمندی‌های ارزی، موجبات اشتغال در بخش‌های مختلف اقتصادی، صنعتی و انتقال تکنولوژی روز را فراهم کنند که سبب افزایش درآمد ملی آنها شود؛ بدین خاطر توجه به مزیت‌های نسبی سرمایه‌گذاری در کاهش قیمت تمام‌شده محصولات و ایجاد زمینه مناسب برای تنظیم بازار کار از طریق حضور فعال سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان داخلی و خارجی در بازارهای جهانی و منطقه‌ای در راه کسب درآمدهای ارزی، از اهم وظایف مناطق آزاد است.

امروزه کشورها برای تامین سرمایه و ایجاد زیرساخت‌های اساسی، رشد و توسعه اقتصادی، کسب فناوری‌های نوین، ایجاد اشتغال و مواردی از این قبیل، ناگزیر از برنامه‌ریزی برای جلب و جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی هستند و ایجاد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی یکی از مهم‌ترین راهکارهای کشورهای مختلف دنیا در چند دهه اخیر برای نیل به این مهم بوده است.

به عبارت دیگر، در جهان امروز توسعه مناطق آزاد به عنوان یکی از مهم‌ترین نوآوری‌های نهادی در اقتصاد به شمار رفته و نقش کلیدی این مناطق در جذب سرمایه‌گذاران خارجی برای رشد اقتصادی کشورهای در حال توسعه، حیاتی قلمداد می‌گردد.

در حال حاضر کشورهای در حال توسعه سعی دارند با اعطای امتیازاتی بر تعرفه‌های موجود، تنظیم معافیت‌های مالیاتی و تسهیل رویه‌های اداری به حمایت از فعالیت‌های اقتصادی در این مناطق مبادرت ورزند. امروزه تعداد کثیری از مناطق آزاد اقتصادی در سراسر جهان به بهره‌برداری رسیده و یا فرآیند برنامه‌ریزی جهت بهره‌برداری از آنها انجام یافته است.

فلسفه اصلی رویکرد کشورهای در حال توسعه به ایجاد مناطق آزاد، دستیابی به توسعه اقتصادی است و این کشورها برای تحقق توسعه، با کمبودها و محدودیت‌هایی روبه‌رو هستند، ولی در عین حال از برتری‌ها و امکاناتی هم برخوردارند و منطقه آزاد ابزاری است که می‌تواند تا حدودی کمبودها را جبران و امکانات و برتری‌های بالقوه را در سطح ملی به توانایی بالفعل تبدیل کند.

تامین سرمایه، نیروی انسانی ماهر و توانا، فن‌آوری و آشنایی با روش‌های علمی و فنی جدید، آگاهی از تحولات اجتماعی و فرهنگی و برنامه‌های هماهنگ و سازگار برای بهره‌برداری از عوامل مختلف تولید و همچنین بهره‌گیری بهینه از علم و دانش جهانی، مدیریت علمی، داد و ستد کالا، خدمات و دانش فنی با خارج از مرز ملی ازجمله راهکارهای ارائه شده برای گریز از توسعه نایافتگی و ورود به جرگه کشورهای توسعه یافته است و ایجاد مناطق آزاد ازجمله ابزارهای توسعه اقتصادی است که می‌تواند با تسهیل دستیابی به عوامل یاد شده، رسیدن به توسعه یافتگی را تسهیل کند؛ به عبارت دیگر دستیابی به توسعه اقتصادی هدف اصلی کشورها از ایجاد مناطق آزاد است.

مناطق آزاد از ابتدا به عنوان راهکاری برای توسعه کشورها در قالب استراتژی‌هایی چون استراتژی توسعه صادرات به جای راهبرد جایگزینی واردات و استراتژی استفاده از اصل مزیت‌های نسبی و راهبرد به کارگیری تجارت خارجی به عنوان عامل محرکه توسعه درنظر گرفته شدند.

در این زمینه نقش مناطق آزاد در حل مشکلات دوران گذار اقتصاد کشورهای در حال توسعه از طریق گسترش تدریجی پیوندهای اقتصاد ملی با اقتصاد جهانی و به حداقل رساندن مضرات جانبی این پیوند در این اقبال به مناطق آزاد موثر بود.

در استراتژی دیگر که بر استفاده از اصل مزیت‌های نسبی هر کشور برای تولید کالاهای ارزان‌تر و با کیفیت بیشتر در قیاس با سایر کشورها تاکید داشت، مناطق آزاد ابزاری برای بهره‌گیری هر چه بیشتر از نیروی انسانی ارزان، مواد اولیه و کالاهای واسطه با تعرفه حداقلی و ترویج تجارت آزاد بودند.

دلیل ازدیاد مناطق آزاد در کشورهای در حال توسعه در سال‌های اخیر به رغم تاکید بر یکی از استراتژی‌های یاد شده، بیشتر به موانع داخلی رشد اقتصادی این کشورها و لزوم کسب آمادگی اقتصاد ملی برای هماهنگی با اقتصاد جهانی برمی‌گردد؛ زیرا کشورهای در حال توسعه ایجاد مناطق آزاد را کم دردسرترین و ساده‌ترین ابزار حل و فصل این موانع می‌یابند؛ حتی می‌توان گفت مناطق آزاد برای اغلب این گونه کشورها وسیله‌ای استراتژیک برای حصول به راهبردهای اقتصادی است.

در این میان عدم موفقیت مناطق آزاد در برخی از کشورهای در حال توسعه را می‌توان به گشوده نبودن فضای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی به اندازه کافی برای پیوند گسترده‌تر با اقتصاد جهانی دانست. پاره‌ای از مهم‌ترین علل ناکامیابی مناطق آزاد در اغلب کشورهای در حال توسعه را می‌توان به بی‌ثباتی سیاسی و ضعف قدرت مرکزی در اتخاذ تصمیم‌های اساسی، فضای نامناسب برای جذب سرمایه خارجی، مکان‌یابی نادرست، ضعف مدیریت منطقه آزاد، کمبود آموزش نیروی کار و بازده اندک نیروی انسانی، هزینه زیاد تاسیسات زیربنایی و سرمایه‌گذاری‌های بی‌مورد، ضعف تعمیر و نگاهداری تاسیسات و امکانات زیربنایی عملیاتی، کمبود امکانات مالی و نقدینگی مربوط دانست.

در مقابل علل و عوامل موفقیت مناطق آزاد در برخی دیگر از کشورها را می‌توان به روشن بودن سیاست جلب سرمایه‌های خارجی به منطقه، آزادی کامل ورود مواد اولیه، قطعات، لوازم و کالاهای سرمایه‌ای موردنیاز واحدهای صنعتی مستقر در منطقه، ترخیص سریع و کم‌هزینه کالاهای وارداتی و صادراتی از مبادی ورودی و خروجی گمرک‌های مستقر در مناطق آزاد، تبعیت از یک سیستم کنترل ارزی کاملا آزاد بدون محدودیت و کنترل، حضور بانک‌ها و شرکت‌های بیمه بین‌المللی، رسیدگی سریع به درخواست‌های مربوط به سرمایه‌گذاری، ساده بودن تشریفات مربوط به استخدام نیروی کار یا خاتمه دادن به خدمت افراد شاغل در واحدهای مستقر در منطقه آزاد، انتخاب صحیح مکان منطقه از لحاظ قرار داشتن در یک ناحیه شهری برخوردار از نیروی کار ارزان و مناسب و نیز برخورداری از شبکه ارتباطی نیرومند (بنادر مهم، جاده‌های خوب، فرودگاه بین‌المللی) دانست.

تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی از مسیر مناطق آزاد

با وجود تمامی نقدها بر عملکرد مناطق آزاد و چالش‌های پیش روی آنها طی سه دهه اخیر در کشورمان، توسعه حوزه عمل مناطق آزاد به عنوان یکی از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی برای تحقق رشد پویا، بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست ساله از سوی رهبر معظم انقلاب نیز مورد تاکید قرار گرفته و دولت مکلف است راهبردهای اجرایی و برنامه‌های اقدام لازم در این ارتباط را با همفکری نخبگان فکری و ابزاری، تدوین و به مورد اجرا درآورد.

از طرفی افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد ملی از طریق توسعه پیوندهای راهبردی و گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان به ویژه همسایگان، تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم، گسترش خدمات تجارت خارجی و ترانزیت و زیرساخت‌های مورد نیاز، تشویق سرمایه‌گذاری خارجی برای صادرات و تنوع‌بخشی پیوندهای اقتصادی با کشورها به ویژه با کشورهای منطقه ازجمله راهبردهای عملیاتی و اجرایی ذیل دیگر سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی می‌باشند که کارشناسان مناطق آزاد، بهره‌گیری از ساز و کار موفق و تجربه شده مناطق آزاد را به عنوان یکی از ساز و کارهای عملیاتی و برنامه‌های اقدام این سیاست‌ها می‌دانند.

بر این اساس، نقشه راه کلان حاکم و هدایت کننده مناطق در چارچوب سند چشم‌انداز، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و قانون چگونگی اداره مناطق آزاد و برنامه‌های کلان دولت‌ها برای سال‌های پیش‌رو تنظیم گردیده که طی آن کمک به تامین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز بیست ساله کشور، کمک به تنوع‌بخشی پیوندهای اقتصادی کشور با اقتصادهای منطقه‌ای و بین‌المللی به ویژه با کشورهای منطقه و همسایگان و کمک به توسعه و تسریع عمران و آبادانی منطقه‌ای و توانمندسازی فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جوامع محلی به عنوان اهداف کلان در مسیر تبدیل به مناطق پیشرو در محیط رقابتی سند چشم‌انداز در دستورکار قرار گرفته است و هر یک از مناطق نیز متناسب با ظرفیت‌ها، استعدادها و مزیت‌های نسبی خود در جهت تحقق اهداف راهبردی مذکور تدبیر می‌نمایند.

مناطق آزاد، منافذ تنفسی ایران در شرایط تحریم اقتصادی

هدفگذاری اقتصادی بر محور تولید و صادرات، یکی از راهکارهای برون‌رفت از شرایط سخت تحریم در کشور است؛ این نکته را همه کارشناسان اقتصادی در شرایط کنونی کشور با توجه به افزایش لجام گسیخته نرخ ارز و توجیه صادرات بیان می‌کنند. بی‌تردید مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در این شرایط با توجه به زیرساخت‌های تولیدی و صادراتی که در خود ایجاد کرده‌اند، بهترین بستر برای دستیابی به این هدف در کشور می‌باشند، اما این مهم بدون افزایش اختیارات به مناطق آزاد و نیز دو نکته مهم تسهیل‌گری در تولید، صادرات و سرمایه‌گذاری و نیز حذف موازی‌کاری‌های مجموعه‌ها و سازمان‌های سرزمین اصلی به دست نمی‌آید.

تهدید تحریم ثابت نموده که فرصت‌های بسیاری زیادی را برای خودکفایی در کشورمان ایجاد کرده است؛ در این شرایط یکی از بسترها برای خودکفایی می‌تواند مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور باشد. تحریم‌ها، هزینه تامین کالا را بر دوش کشور سنگین می‌کند و این امر باعث ایجاد فشار اقتصادی در جامعه می‌شود، به یقین و باور کارشناسان اقتصادی با توجه به مزیت‌ها و فرصت‌های ایجاد شده در مناطق آزاد می‌توان با برنامه‌ریزی و آزادسازی حوزه اقتصاد در این مناطق از کشور، قسمت قابل توجهی از این بار افزایش هزینه برای تامین نیازهای داخلی را به واسطه ظرفیت‌های مناطق آزاد کاهش داد.

بی‌تردید برنامه‌ریزی در جهت تعامل سازنده و تعریف منافع مشترک با کشورهای همسایه می‌تواند یکی از راهکارهای برون‌رفت از فشارهای اقتصادی به واسطه ایجاد حلقه‌های تولیدی، صادراتی و ترانزیتی با همسایگان کشور با محوریت مناطق آزاد باشد.

با نگاهی به مناطق آزاد ایران و قرارگیری این مناطق در مرزهای کشور و همچنین با توجه به موقعیت استراتژیک ایران در منطقه به واسطه تعدد همسایگان، فرصت مبادلات تجاری و توسعه سرمایه‌گذاری خارجی می‌تواند در تک‌تک مناطق آزاد به واسطه هم‌افزایی بیشتر با کشورهای همسایه خود ایجاد شود. بی‌شک نقطه دسترسی ایران از جنوب به خلیج فارس، دریای عمان و اقیانوس هند می‌تواند جاذبه همکاری‌های مشترک کشورهای شمالی ایران را برای حضور بیشتر در مناطق آزاد شمالی ما بیش از پیش پررنگ‌تر کند.

شاید با توجه به گفته کارشناسان اقتصادی، امروز بیش از همیشه نیاز به هم‌افزایی در داخل کشور میان تمامی سازمان‌ها و مجموعه‌های تصمیم‌گیر و تصمیم‌ساز داریم؛ بی‌تردید در صورت رفع تحریم‌های داخلی که به واسطه موازی‌کاری‌ها و یا بروکراسی‌های پیچیده اداری در کنار عدم واگذاری اختیارات به مناطق آزاد که در قانون چگونگی اداره مناطق آزاد کشور به صراحت بیان شده است، می‌توانیم شاهد شکوفایی و ایفای نقش بیشتر در مسیر توسعه اقتصادی و گذار از تحریم‌های با اهرم مناطق آزاد باشیم.

مهم‌ترین رکن عملکرد مناطق آزاد در جهان، فعالیت آزادانه و بدون محدویت در حوزه اقتصاد و تعاملات خارج از بروکراسی‌های معمول سرزمین‌های اصلی با کشورهای پیرامونی خود است؛ مناطق آزاد ایران نیز به عنوان عضوی از زنجیره مناطق آزاد جهان از این رویکرد مستثنی نیستند و باید بر پایه اصول و مبانی بین‌المللی در این مسیر حرکت کنند و این مستلزم همکاری و تعامل سازنده مجموعه‌های داخلی کشور است؛ در غیر این صورت نمی‌توانیم با اعمال محدودیت و یا زدن برچسب‌های اتهامی به مناطق آزاد در شرایط سخت کنونی، توقع معجزه از این نقاط اقتصادی در کشور داشته باشیم.

مفهوم اقتصاد آزاد برگرفته از تعامل آزاد در عرصه تجارت در کنار تسهیل کلیه امور برای حضور فعالین اقتصادی و سرمایه‌گذاران در مناطق آزاد است، شاید تفسیر اشتباه از اقتصاد آزاد تاکنون باعث عدم واگذاری اختیارات به مناطق آزاد بوده است و یا فشار منتقدین داخلی این اجازه را به تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران نداده است.

در شرایط کنونی کشور، با توجه به بیانات مقام معظم رهبری باید از همه ظرفیت‌ها در جهت خودکفایی و عدم وابستگی کشور بهره ببریم؛ بی‌شک در این مسیر بهترین اهرم و بازو برای رسیدن به خودکفایی در کنار فعالیت و تعاملات اقتصادی با کشورهای همسایه بر پایه شناخت و تعریف دقیق از اقتصاد آزاد، مناطق آزاد کشور هستند که با تجربه‌ای در حدود سه دهه می‌توانند بهترین راه‌های تنفسی ایران در شرایط سخت تحریم و فشار اقتصادی باشند. مسلما ایجاد امنیت روانی در کنار افزایش مزیت‌ها و حذف بروکراسی‌ها و قوانین دست و پاگیر در مسیر تولید و صادرات برای فعالین اقتصادی مناطق آزاد می‌تواند مناسب‌ترین ابزار برای باز کردن گره‌های اقتصادی کشور باشد.

شاید بهتر باشد که در شرایط فعلی اعتماد بیشتری در واگذاری مسئولیت‌ها به فعالین اقتصادی جهت توسعه و تبادلات بیشتر با کشورهای همسایه و تجار منطقه‌ای در کشورهای هدف داشته باشیم و تا می‌توانیم در مقام دولت سعی در کم کردن تصدی‌گری‌های دست و پاگیر در مسیر اقتصاد آزاد در کشور داشته باشیم. بی‌تردید حتی به عنوان پایلوت هم اگر بخواهیم این نمونه را در اقتصاد کلان کشور آزمایش کنیم، باز هم تنها نقاطی که می‌توانیم کنترل شده این طرح را اجرا نماییم، مناطق آزاد کشور هستند که با توجه به بسترهایی که در این سال‌ها در این مناطق ایجاد شده است، می‌تواند نتیجه و بازخورد بسیار خوبی را به ما نشان دهد.

مناطق آزاد، بازیگران اصلی توسعه اقتصادی کشور

مناطق آزاد ایران با عنایت به این که از برخی قوانین سرزمین اصلی جدا هستند، می‌توانند نقش مهمی در توسعه اقتصادی و اقتصاد آزاد بازی کنند. هر یک از مناطق آزاد ایران در مناطق مرزی و در همسایگی با کشورهای همسایه واقع گردیده‌اند و با توجه به محورهای توسعه این مناطق که در تعامل با کشورهای همسایه خود تعریف شده است، می‌توانند تاثیر بسزایی در مسیر ایجاد تعاملات بالادستی با کشورهای همسایه ایران تعریف کنند.

این مناطق ضمن داشتن امتیازاتی برای سرمایه‌گذاری و تجارت نسبت به سرزمین اصلی، دارای امتیازات بسیار ویژه می‌باشند، اما آنچه مسلم است در شرایط سخت کنونی به طور طبیعی بسیاری از هزینه‌ها سیر صعودی به خود گرفته و می‌تواند تداوم فعالیت را بر یک صنعتگر و تاجر در سرزمین اصلی بسیار سخت و غیرقابل تحمل نماید؛ اما با عنایت به امتیازات و تسهیلاتی که به لحاظ معافیت‌های مختلف مالیاتی و تعرفه‌ای در مناطق آزاد وجود دارد، امکان ادامه فعالیت را برای سرمایه‌گذاری مناسب‌تر و اقتصادی‌تر می‌نماید و از طرف دیگر به لحاظ موقعیت جغرافیایی و استقرار این مناطق در همسایگی برخی از کشورها می‌تواند بستر مبادلات طرفین را به خوبی تسهیل نماید.

اما متاسفانه شاهد هستیم که در سال‌های اخیر اکثر بخشنامه‌ها و آیین‌های سرزمین اصلی به مناطق آزاد تسری داده شده و کماکان این روند در حال افزایش است، که بی‌تردید دامنه عمل این مناطق را محدودتر می‌نماید. باید اجازه دهیم که مناطق آزاد وظایف تعریف شده خود را براساس قانون پیش ببرند؛ نباید این مناطق را درگیر محدودیت‌های سرزمین اصلی نماییم.

مناطق آزاد می‌توانند با تعریف یکسری از فعالیت‌های مشخص، از تهدید تحریم و موانع اقتصادی خود را به سمت فرصت‌ها سوق دهند، به عنوان مثال ایجاد بانک‌های مشترک با کشورهای همسایه که صرفا با پول ملی این کشورها کار کند و وابسته به سیستم‌های مالی بین‌المللی نباشد تا بتوانند تبادلات مالی را انجام دهند و مشکلات این موضوع را به حداقل برسانند و یا در حوزه‌های تجاری و بازرگانی می‌توانند مراودات خود را با کشورهای همسایه افزایش دهند و به واسطه این کشورها به بازارهای بین‌المللی دسترسی پیدا کنند. تعریف بازی‌های تهاتری در نقاط صفر مرزی می‌تواند مشکلات ناشی از انتقال پول را کم‌رنگ‌تر کند و همین طور استفاده از ظرفیت‌های صادراتی در مناطق آزاد به کشورهای همسایه و از آن کشورها به کشورهای دیگر بخشی از صادرات را تضمین نماید.

در شرایط کنونی ضروری است که مناطق آزاد بازتعریف شوند و دولت و مجلس باید کمک کنند تا این مناطق درگیر بروکراسی‌های کشور نشوند تا بتوانند نقش جهانی خود را در توسعه اقتصادی و جذب سرمایه‌گذاری ایفا نمایند و این توان را داشته باشند تا با جلب اعتماد سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی، تکنولوژی‌های روز دنیا را به مناطق منتقل نموده و بشود از مزیت‌های مناطق آزاد در کنار ظرفیت‌های ورود علم و تکنولوژی به این مناطق در مسیر کاهش معضلات اقتصادی در کنار تحریم‌های بین‌المللی بیشترین بهره‌مندی را داشته باشیم.